

Beregnet til
Utdanningsdirektoratet

Dokumenttype
Rapport

Dato
Oktober 2013

SAMMENFATNING AV SKOLEEIERES RAPPORTERING OM MIDLER BRUKT TIL ETTER- OG VIDEREUTDANNING 2012

**SAMMENFATNING AV SKOLEEIERES RAPPORTERING OM
MIDLER BRUKT TIL ETTER- OG VIDEREUTDANNING 2012**

INNHALDSFORTEGNELSE

1.	Sammendrag	1
1.1	Etter- og videreutdanning på nasjonalt nivå	1
1.2	Etter- og videreutdanning i offentlig grunnskole	1
1.3	Etter- og videreutdanning i offentlig videregående opplæring	2
1.4	Etter- og videreutdanning i private skoler	2
2.	Innledning	3
2.1	Datagrunnlag	3
2.2	Leserveiledning	3
3.	Nasjonal oversikt over rapportering om etter- og videreutdanning i 2012	4
3.1	Bruk av midler på etter- og videreutdanning	4
3.2	Etterutdanning	6
3.3	Videreutdanning	7
4.	Kommunenes rapportering om etter- og videreutdanning	9
4.1	Datasett	9
4.2	Bruk av midler på etter- og videreutdanning	10
4.3	Etterutdanning	15
4.4	Videreutdanning	22
5.	Fylkeskommunenes rapportering om etter- og videreutdanning	25
5.1	Datasett	25
5.2	Bruk av midler på etter- og videreutdanning	25
5.3	Etterutdanning	28
5.4	Videreutdanning	35
6.	Private skoleeieres rapportering om etter- og videreutdanning	37
6.1	Datasett	37
6.2	Bruk av midler på etter- og videreutdanning	38
6.3	Etterutdanning	40
6.4	Videreutdanning	44

TABELLER

Tabell 3.1. Antall skoleeiere som har rapportert om bruk av midler	4
Tabell 3.2. Total bruk av statlige og egne midler på etter- og videreutdanning	4
Tabell 3.3. Bruk av midler fordelt på etter- og videreutdanning	5
Tabell 3.4. Fordeling av statlige og egne midler på etter- og videreutdanning .	5
Tabell 3.5. Antall og andel deltakere i etterutdanning fordelt på fagområder ..	6
Tabell 3.6. Etterutdanningstilbudenes varighet	7
Tabell 3.7. Bruk av kompetansemiljøer i etterutdanning	7
Tabell 3.8. Deltakere og studiepoeng i videreutdanning fordelt på fagområder	8
Tabell 4.1. Antall kommuner som ikke har rapportert om bruk av midler, fordelt på fylke	9
Tabell 4.2. Oversikt over kommunenes bruk av statlige og egne midler, fordelt på fylke	11
Tabell 4.3. Gjennomsnittlig bruk av midler på etter- og videreutdanning.....	12
Tabell 4.4. Gjennomsnittlig bruk av midler på etter- og videreutdanning, fordelt på fylke	12
Tabell 4.5. Bruk av midler per lærer etter kommunestørrelse	13
Tabell 4.6. Bruk av midler per lærer etter kommuneøkonomi	13
Tabell 4.7. Bruk av midler per lærer etter sentralitet	14
Tabell 4.8. Totalt antall deltakere i etterutdanning, fordelt på fylke	15
Tabell 4.9. Andel kommunale grunnskoler som er rapportert å ha deltatt i etterutdanning innen de ulike fagområdene, fordelt på fylke	17
Tabell 4.10. Deltakere i etterutdanning fordelt på fylke og fagområde	19
Tabell 4.11. Deltakere i etterutdanning fordelt på fylke og kompetansemiljø .	20
Tabell 4.12. Prosentvis fordeling av bruk av kompetansemiljø innen ulike fagområder	21
Tabell 4.13. Prosentvis fordeling av etterutdanningenes varighet	22
Tabell 4.14. Antall deltakere og studiepoeng i videreutdanning	23
Tabell 4.15. Videreutdanning i regi av skolene/skoleeier	24
Tabell 5.1. Oversikt over fylkeskommunenes bruk av statlige og egne midler	26
Tabell 5.2. Gjennomsnittlig bruk av midler på etter- og videreutdanning.....	27
Tabell 5.3. Gjennomsnittlig fylkesvis bruk av midler	27
Tabell 5.4. Bruk av midler per lærer etter fylkeskommuneøkonomi	28
Tabell 5.5. Totalt antall deltakere i etterutdanning	28
Tabell 5.6. Andel fylkeskommunale videregående skoler som er rapportert å ha deltatt i etterutdanning innen de ulike fagområdene.....	29
Tabell 5.7. Deltakelse i etterutdanning blant lærere og rådgivere	31
Tabell 5.8. Deltakelse i etterutdanning blant instruktører og faglige ledere i bedrift	32
Tabell 5.9. Deltakere i etterutdanning fordelt på kompetansemiljø	33
Tabell 5.10. Prosentvis fordeling av bruk av kompetansemiljø innen ulike fagområder	34
Tabell 5.11. Prosentvis fordeling av etterutdanningenes varighet	34
Tabell 5.12. Antall deltakere og studiepoeng i videreutdanning	35
Tabell 5.13. Videreutdanning i regi av skolene/skoleeier	36
Tabell 6.1. Antall private skoler fordelt på fylke	37
Tabell 6.2. Oversikt over de private skolenes bruk av egne og statlige midler fordelt på fylke	39
Tabell 6.3. Totalt antall deltakere i etterutdanning, fordelt på fylke	41
Tabell 6.4. Deltakere i etterutdanning fordelt på fagområde	41
Tabell 6.5. Deltakere i etterutdanning fordelt på fylke og fagområde	42
Tabell 6.6. Prosentvis fordeling av bruk av kompetansemiljø innen ulike fagområder	43
Tabell 6.7. Prosentvis fordeling av etterutdanningenes varighet.....	44
Tabell 6.8. Antall deltakere og studiepoeng i videreutdanning.....	44
Tabell 6.9. Videreutdanning i regi av skolene/skoleeier.....	45

1. SAMMENDRAG

I dette kapittelet presenteres et sammendrag av *Sammenfatning av skoleeieres rapportering om midler brukt til etter- og videreutdanning 2012*. Sammenfatningen er gjennomført i perioden september-oktober 2013 på oppdrag for Utdanningsdirektoratet.

1.1 Etter- og videreutdanning på nasjonalt nivå

- Det ble rapportert inn en bruk av totalt 685,6 millioner kroner på etter- og videreutdanning i kommunale grunnskoler, fylkeskommunale videregående skoler og private skoler i 2012. Dette er høyere enn det som ble rapportert i 2011, da det ble rapportert om en samlet bruk av 605 millioner kroner. I 2010 ble det rapportert en total bruk av 737,6 millioner kroner.
- Av de totale midlene brukt i 2012 ble 44 prosent brukt på etterutdanning og 56 prosent på videreutdanning. Andelen midler brukt på etterutdanning har sunket gradvis de siste årene, fra 63 prosent i 2009 til 44 prosent i 2012. Andelen brukt på videreutdanning har økt tilsvarende, fra 37 prosent i 2009 til 56 prosent i 2012.
- Skoleeierens bruk av egne midler utgjør 59 prosent av de totale midlene brukt på etter- og videreutdanning. Etter å ha steget fra 2009 (57 prosent) til 2011 (69 prosent), har andelen egne midler sunket det siste året. Dermed har andelen statlige midler økt fra 2011 til 2012, fra 31 til 41 prosent.
- Det er rapportert om totalt 156 248 deltakere innen etterutdanning, hvorav 146 186 er lærere og rådgivere, og 10 062 er instruktører og faglige ledere i bedrift. Blant lærere og rådgivere er deltakelsen størst innen fagområdene vurdering (21 prosent) og klasseledelse (20 prosent). Blant instruktører og faglige ledere i bedrift er deltakelsen klart størst innen kategorien fag- og yrkesopplæring (89 prosent). Deretter følger vurdering (7 prosent).
- 43 prosent av deltakerne som har gjennomført etterutdanning i 2012, har deltatt på etterutdanningstilbud med en varighet på 1 dag. 36 prosent har tatt etterutdanning med en varighet på 2-4 dager. De resterende 21 prosent har tatt etterutdanning med varighet over 4 dager.
- 44 prosent av deltakere i etterutdanning har deltatt på etterutdanningstilbud som er gjennomført internt ved skolen eller i regi av skoleeier. Henholdsvis 14 og 9 prosent har deltatt på etterutdanning i regi av høgskoler og universiteter, mens 33 prosent av deltakelsen har foregått med støtte fra andre eksterne kompetansemiljøer.
- Det er rapportert om totalt 1 723 deltakere i videreutdanning med statlig støtte. Det var i gjennomsnitt planlagt å gjennomføre 29,2 studiepoeng per lærer i videreutdanning knyttet til strategien Kompetanse for kvalitet. Det rapporteres at 3 069 har deltatt i videreutdanning i regi av skoleeier, som ikke gir statlig støtte.

1.2 Etter- og videreutdanning i offentlig grunnskole

- Totalt har 380 kommuner rapportert om bruk av midler på etter- og/eller videreutdanning i 2012. 340 kommuner har rapportert om etterutdanning, 260 om videreutdanning med statlig støtte, og 124 om videreutdanning i egen regi.
- Kommunene rapporterer om en total bruk av 465,3 millioner kroner på etter- og videreutdanning. Dette er nærmere 70 millioner kroner mer enn i 2011, da tilsvarende sum var 397,9 millioner. Kommunenes bruk av egne midler utgjør 57 prosent av total bruk i 2012. 43 prosent er statlige midler.
- Kommunene bruker i gjennomsnitt 6 709 kroner per lærer på etter- og videreutdanning. Tilsvarende sum i 2011 var 5 700 kroner.
- Kommuner med få innbyggere bruker i gjennomsnitt mer midler per lærer enn kommuner med flere innbyggere. Sentrale kommuner bruker i gjennomsnitt mindre per lærer enn kom-

muner som ligger mindre sentralt. Kommuner med høy økonomisk handlefrihet bruker mer midler per lærer enn kommuner med lav økonomisk handlefrihet.

- Kommunene rapporterer om 100 276 deltakere i etterutdanning, hvorav flest har deltatt i vurdering (23 prosent av total deltakelse), klasseledelse (21 prosent) og leseopplæring (18 prosent).
- Det rapporteres om 1 294 deltakere i videreutdanning med statlig støtte, hvorav 717 på barnetrinnet og 577 på ungdomstrinnet. På barnetrinnet er leseopplæring videreutdanningstilbudet som har størst deltakelse (31 prosent), mens matematikk er mest utbredt på ungdomstrinnet (24 prosent). Det rapporteres om 1 901 deltakere i videreutdanning i skoleeiers regi.

1.3 Etter- og videreutdanning i offentlig videregående opplæring

- Samtlige fylkeskommuner har rapportert om bruk av midler på etterutdanning i 2012. Alle fylkeskommunene har rapportert om bruk av midler til videreutdanning med statlig støtte, mens 14 oppgir å ha brukt midler på videreutdanningstilbud i egen regi.
- Fylkeskommunene rapporterer å ha brukt totalt 191 millioner kroner på etter- og videreutdanning. Dette er mer enn i 2011 da det ble det rapportert om en samlet bruk av 178,6 millioner kroner, men mindre enn i 2010, da dette tallet var 216,8 millioner kroner. I 2012 utgjorde 34 prosent av midlene brukt på etter- og videreutdanning statlige midler, mens 66 prosent utgjorde fylkeskommunenes egne midler.
- Fylkeskommunenes bruk av midler er i gjennomsnitt 7 405 kroner per lærer i den videregående skolen. Tilsvarende sum i 2011 var 7 035 kroner.
- Det fremkommer ingen tydelige mønstre når det gjelder fylkeskommunenes økonomiske handlefrihet og bruk av midler per lærer.
- Fylkeskommunene rapporterer om 53 991 deltakere i etterutdanning i 2012. Lærere og rådgivere utgjorde 43 968 deltakere, og instruktører og faglige ledere i bedrift utgjorde 10 023 deltakere. Blant lærere og rådgivere deltar flest innen fagspesifikke kurs (31 prosent), mens deltakelsen blant instruktører og faglige ledere hovedsakelig faller inn under kategorien fag- og yrkesopplæring (89 prosent).
- Fylkeskommunene rapporterer om 341 deltakere i videreutdanning med statlig støtte. Deltakelsen er størst innen fagområdene matematikk og rådgivning (begge med 11 prosent), mens 33 % rapporterte å delta i fagområder som går inn under «andre fag». Det rapporteres om 1 036 deltakere i videreutdanning i skoleeiers regi.

1.4 Etter- og videreutdanning i private skoler

- Totalt har 89 private skoler rapportert om bruk av midler på etter- og/eller videreutdanning. Av disse har 64 rapportert om etterutdanning, mens antallet innrapporterte skoler er 48 for videreutdanning med statlig støtte og 30 for videreutdanning i egen regi.
- De private skolene har rapportert om bruk av totalt 29,2 millioner kroner til etter- og videreutdanning i 2012. Dette er en økning fra 2011, da de private skolene brukte 24 millioner kroner. De private skolenes bruk i 2012 besto av 46 prosent statlige og 54 prosent egne midler.
- Det rapporteres om 1 981 deltakere i etterutdanning, hvorav 1 942 er lærere og rådgivere og 39 er instruktører og faglige ledere i bedrift. Deltakelsen er størst innen vurdering (34 prosent) og klasseledelse (26 prosent).
- Det rapporteres om 88 deltakere i videreutdanning med statlig støtte. Deltakelsen er klart størst innen fagområder som tilhører kategorien «andre fag» (57 prosent). Deretter følger matematikk (9 prosent) og engelsk og rådgivning (begge med 7 prosent). De private skolene rapporterer om 133 deltakere i videreutdanning i skoleeiers regi.

2. INNLEDNING

Rambøll Management Consulting presenterer med dette en *Sammenfatning av skoleeieres rapportering om midler brukt til etter- og videreutdanning 2012*. Sammenfatningen er gjennomført i perioden september-oktober 2013 på oppdrag for Utdanningsdirektoratet.

Stortingsmelding nr. 31 (2007-2008), *Kvalitet i skolen*, la grunnlaget for strategien *Kompetanse for kvalitet*. Strategien bygger på den tidligere satsingen *Kompetanse for utvikling*, og skal sørge for at læreres faglige kompetanse styrkes. I den nåværende strategiperioden (2012–2015) er satsingen på videreutdanning fra de forrige strategiperiodene videreført. I tillegg er strategien utvidet til å omfatte etterutdanning der staten bidrar med midler, samt rektorutdanningen.

I tråd med dette har det blitt tilført betydelige midler til etter- og videreutdanning av lærere de siste årene. Kommunale, fylkeskommunale og private skoleeiere som har mottatt statlige midler til etter- og/eller videreutdanning av ansatte i skolen plikter å rapportere om bruken av disse midlene gjennom det nettbaserte rapporteringssystemet REV (Rapportering på bruk av midler til etter- og videreutdanning). Dette tallmaterialet legger grunnlaget for å kunne redegjøre for omfanget av bruk av midler og variasjoner i bruk av midler mellom skoleeiere.

Formålet med denne sammenfatningen er å gi en overordnet beskrivelse av aktivitetene knyttet til bruk av midlene til etterutdanning i 2012 og videreutdanning i 2012-2013.¹ Rapporten gir en deskriptiv sammenfatning av bruk av midler og aktivitet på nasjonalt, kommunalt og fylkeskommunalt nivå, og blant private skoler.

2.1 Datagrunnlag

Sammenfatningen bygger på skoleeierens innrapportering om bruk av midler og aktivitet knyttet til etter- og videreutdanning gjennom REV-systemet.

Når det gjelder etterutdanning har skoleeiere rapportert om bruk av egne og statlige midler, fagområder, antall skoler og antall deltakere, hvilke kompetansemiljøer som er benyttet, og varighet på etterutdanningene.

For videreutdanning innen Kompetanse for kvalitet har skoleeiere rapportert om bruk av egne og statlige midler, fagområder, antall deltakere og antall studiepoeng produsert. I tillegg har skoleeiere hatt mulighet til å rapportere om bruk av midler til videreutdanning i egen regi, og antall lærere som har deltatt i slik videreutdanning. Sistnevnte rapportering er frivillig.

Informasjonen som fremkommer gjennom rapporteringen har blitt koblet sammen med en rekke strukturvariabler på kommunalt og fylkeskommunalt nivå. Dette har gitt mulighet for å se bruk av midler og aktivitet knyttet til etter- og videreutdanning i lys av ulike trekk ved kommuner og fylkeskommuner. Disse strukturvariablene er nærmere beskrevet der de er blitt benyttet i rapporten.

2.2 Leserveiledning

Rapporten består videre av følgende kapitler:

- Kapittel 3 gir en total oversikt over bruk av midler og aktivitet knyttet til etter- og videreutdanning i 2012
- Kapittel 4 gir en sammenfatning av kommunenes rapportering om etter- og videreutdanning i 2012
- Kapittel 5 gir en sammenfatning av fylkeskommunenes rapportering om etter- og videreutdanning i 2012
- Kapittel 6 gir en sammenfatning av private skoleeieres rapportering om etter- og videreutdanning i 2012

¹ I resten av sammenfatningen refererer vi for enkelthets skyld til 2012 både når vi redegjør for etterutdanning og videreutdanning.

3. NASJONAL OVERSIKT OVER RAPPORTERING OM ETTER- OG VIDEREUTDANNING I 2012

I dette kapittelet presenteres aggregerte funn basert på innrapporteringen fra offentlige og private skoleeiere om etter- og videreutdanning i 2012. Denne innrapporteringen omfatter kommunale grunnskoler, fylkeskommunale videregående skoler, og private skoler. Det første avsnittet gir en oversikt over den totale bruken av midler på etter- og videreutdanning i 2012. Deretter presenteres deltakelse, bruk av kompetansemiljøer og varighet innenfor de ulike fagområdene for etterutdanning, samt antall deltakere og studiepoeng for videreutdanning.

3.1 Bruk av midler på etter- og videreutdanning

Totalt har 488 skoleeiere rapportert om bruk av midler på etter- og/eller videreutdanning. Innrapporteringen inkluderer 380 kommuner, 19 fylkeskommuner og 89 private skoler. Tabell 3.1 viser hvor mange av disse aktørene som har rapportert om bruk av midler på de ulike utdanningstypene.

Tabell 3.1. Antall skoleeiere som har rapportert om bruk av midler

	Kommuner	Fylkeskommuner	Private skoler
Etterutdanning lærere og rådgivere	340	19	64
Videreutdanning med statlig støtte	260	19	48
Videreutdanning i regi av skoleeier	124	14	30

Det fremgår av tabell 3.1, som i 2011, at det er flere kommuner som har brukt midler på etterutdanning enn videreutdanning. Dette gjelder også de private skolene. 340 kommuner og 64 private skoler rapporterer om bruk av midler på etterutdanning. Samtlige fylkeskommuner har rapportert om både etterutdanning og videreutdanning med statlig støtte.

Skoleeiere som har mottatt statlig støtte til etter- og/eller videreutdanning har vært pliktig til å rapportere inn hvor mye midler de har brukt på dette i 2012. Til sammen har det blitt rapportert inn bruk av midler til etter- og videreutdanning på 685,6 millioner kroner. Dette høyere enn i 2011, da tilsvarende sum var 605 millioner kroner.

Tabellene 3.2-3.4 viser hvordan bruken av midler fordeler seg på ulike aktører, type midler, og type utdanning. Tabell 3.2 viser først skoleeierens samlede bruk av statlige og egne midler på etter- og videreutdanning.

Tabell 3.2. Total bruk av statlige og egne midler på etter- og videreutdanning

	Kommuner	Fylkeskommuner	Private skoler	Totalt	Andel
Statlige midler	199 557 957	65 370 640	13 561 050	278 489 647	41 %
Egne midler	265 715 418	125 694 797	15 715 176	407 125 391	59 %
Totalt	465 273 375	191 065 437	29 276 226	685 615 038	100 %

Tabell 3.2 viser at majoriteten (59 prosent) av midlene som ble rapportert brukt på etter- og videreutdanning er skoleeierens egne midler. Andelen statlige midler er følgelig 41 prosent. Andelen statlige midler er høyere enn i 2011, da den tilsvarende andelen var 31 prosent.

Det kan også avledes av tabell 3.2, i likhet med i 2011, at fylkeskommunene bruker en større andel egne midler enn kommunene. Kommunenes bruk av midler utgjøres av 43 prosent statlige midler og 57 prosent egne midler, mens fylkeskommunene bruker 34 prosent statlige midler og

66 prosent egne midler. De tilsvarende tallene for 2011 var 32 prosent statlige midler og 68 prosent egne midler for kommunene, mens fylkeskommunene brukte 28 prosent statlige midler og 72 prosent egne midler.

Tabell 3.3 fremstiller skoleeierens bruk av midler fordelt på etter- og videreutdanning.

Tabell 3.3. Bruk av midler fordelt på etter- og videreutdanning

	Kommuner	Fylkeskommuner	Private skoler	Totalt	Andel
Midler til etterutdanning	183 418 921	110 740 359	6 028 521	300 187 801	44 %
Midler til videreutdanning	281 854 454	80 325 078	23 247 705	385 427 237	56 %
Totalt	465 273 375	191 065 437	29 276 226	685 615 038	100 %

Tabell 3.3 viser at bruken av midler til videreutdanning er noe større enn bruk av midler til etterutdanning. Midler til etterutdanning beløper seg til 300,2 millioner kroner, hvilket utgjør 44 prosent av den totale bruken av midler, mens 385,4 millioner kroner til videreutdanning utgjør de resterende 56 prosent av de totale midlene som er brukt.

Tabellen viser også at kommunene og de private skoleeierne bruker størst andel midler på videreutdanning (henholdsvis 61 og 79 prosent), mens fylkeskommunene bruker mest midler på etterutdanning (58 prosent).

Tabell 3.4 gir en mer detaljert oversikt over skoleeierens bruk av egne og statlige midler på etter- og videreutdanning. Statlige og egne midler til videreutdanning omhandler videreutdanning som inngår i Kompetanse for kvalitet, mens «egne midler til andre videreutdanningstiltak i regi av skoleeier» dreier seg om videreutdanning som står utenfor tiltakene i Kompetanse for kvalitet. Som tabellen viser utgjør egne midler til etterutdanning (34 prosent) og statlige midler til videreutdanning (31 prosent) de to største enkeltpostene innen den totale bruken av midler.

Tabell 3.4. Fordeling av statlige og egne midler på etter- og videreutdanning

	Kommuner	Fylkeskommuner	Private skoler	Totalt	Andel
Statlige midler til etterutdanning	43 314 059	24 382 099	1 283 868	68 980 026	10 %
Egne midler til etterutdanning	140 104 862	86 358 260	4 744 653	231 207 775	34 %
Statlige midler til videreutdanning	156 243 898	40 988 541	12 277 182	209 509 621	31 %
Egne midler til videreutdanning	100 076 079	25 210 037	8 542 373	133 828 489	19 %
Egne midler til andre videreutdanningstiltak i regi av skoleeier	25 534 477	14 126 500	2 428 150	42 089 127	6 %
Totalt	465 273 375	191 065 437	29 276 226	685 615 038	100 %

Kommunene har benyttet totalt 465,3 millioner kroner på etter- og videreutdanning i 2012. Dette er høyere enn i 2011, da kommunenes bruk av midler var 397,8 millioner kroner. Av midlene som er brukt i 2012 er 199,5 millioner kroner statlige midler (127,5 i millioner kroner i 2011),

hvorav 43,3 millioner kroner gått til etterutdanning av lærere og rådgivere, mens 156,2 har gått til videreutdanning. Kommunenes bruk av egne midler beløper seg til 265,7 millioner kroner (270,4 millioner kroner i 2011), hvorav 140,1 millioner kroner ble brukt på etterutdanning, 100 millioner kroner ble brukt til videreutdanning innenfor Kompetanse for kvalitet, og 25,5 millioner kroner til videreutdanningstiltak i egen regi.

Fylkeskommunene har benyttet totalt 191 millioner kroner på etter- og videreutdanning i 2012. Dette er en oppgang fra 2011 (178,6 millioner kroner). Av midlene som er brukt i 2012 er 65,4 millioner kroner statlige midler (50,8 millioner kroner i 2011), hvorav 24,4 millioner er brukt på etterutdanning og 41 millioner kroner er brukt på videreutdanning. Fylkeskommunens bruk av egne midler er 125,7 millioner kroner (127,8 millioner kroner i 2011). Bruken av egne midler fordeler seg på 86,4 millioner kroner til etterutdanning, 25,2 millioner til videreutdanning i Kompetanse for kvalitet, og 14,1 millioner kroner til videreutdanningstiltak i regi av skoleeier.

De private skolene rapporterer å ha benyttet totalt 29,3 millioner kroner på etter- og videreutdanning i 2012. Tilsvarende sum i 2011 var 24 millioner kroner. De private skolene har brukt 13,6 millioner statlige kroner på etter- og videreutdanning (7,6 millioner kroner i 2011), hvorav 1,3 millioner har gått til etterutdanning, og 12,3 millioner kroner til videreutdanning. De private skolene rapporterer å ha benyttet totalt 15,7 millioner av egne midler i 2012 (16,4 millioner i 2011). De egne midlene fordeler seg på 4,7 millioner til etterutdanning, 8,5 millioner til videreutdanning innenfor Kompetanse for kvalitet, og 2,4 millioner kroner til videreutdanningstiltak i egen regi. I det neste avsnittet ser vi på aggregerte tall for innrapportering om etterutdanning i 2012.

3.2 Etterutdanning

Etterutdanning er opplæring som ikke gir formell kompetanse i form av studiepoeng, og kan blant annet være kurs, seminarer, deltakelse i prosjekter, kollegabasert veiledning, studieturer, etc.

Tabell 3.5 viser antall deltakere i etterutdanning, fordelt på de ulike fagområdene. Det er viktig å presisere at antallet deltakere ikke nødvendigvis er det samme som antall personer, fordi et individ kan ha deltatt på etterutdanning innen flere fagområder. Det kan også tenkes at enkeltpersoner kan ha deltatt på flere etterutdanningstilbud innen samme fagområde.

Tabell 3.5. Antall og andel deltakere i etterutdanning fordelt på fagområder

Fagområde	Lærere og rådgivere		Instruktører og faglige ledere i bedrift	
	Antall	Andel	Antall	Andel
Leseopplæring	20 043	14 %	6	0 %
Regneopplæring	10 130	7 %	4	0 %
Vurdering/ vurdering for læring	31 357	22 %	671	7 %
Klasseledelse	29 488	20 %	14	0 %
Spesialpedagogikk	4 989	3 %	63	1 %
Andrespråksdidaktikk	1 354	1 %	7	0 %
Fag og yrkesopplæring	3 124	2 %	8 964	89 %
Fagspesifikke kurs	20 632	14 %	318	3 %
Annet	25 069	17 %	15	0 %
Totalt	146 186	100 %	10 062	100 %

Totalt rapporteres det om 156 248 deltakere i etterutdanning i 2012. 146 186 av disse er lærere og rådgivere, mens 10 062 er instruktører og faglige ledere i bedrift. Blant lærere og rådgivere er det størst deltakelse innenfor vurdering (22 prosent) og klasseledelse (20 prosent), mens majoriteten av instruktører og faglige ledere i bedrift har gjennomført etterutdanning i kategorien fag og yrkesopplæring (89 prosent). Kategorien fagspesifikke kurs omfatter henholdsvis 14 og 3 prosent for de to deltakergruppene.

3.2.1 Varighet etterutdanning

Skoleeierne har videre rapportert om varigheten på etterutdanningstilbudene. Etterutdanninger skiller her etter hvorvidt de varighet på 1 dag, 2-4 dager, og mer enn 4 dager, og skoleeierne innrapportering gir grunnlag for å se på fordelingen av antall deltakere på de ulike varighetene. Dette fremstilles i tabell 3.6.

Tabell 3.6. Etterutdanningstilbudenes varighet

	Antall deltakere	Andel
Varighet 1 dag	63 044	43 %
Varighet 2-4 dager	53 807	36 %
Varighet mer enn 4 dager	31 029	21 %
Totalt	147 880	100 %

Som tabellen viser har flertallet av deltakerne gjennomført etterutdanning som har vart i 1 dag (43 prosent) eller 2-4 dager (36 prosent). Til sammen har 79 prosent av deltakerne deltatt på etterutdanningstilbud med en varighet på 4 dager eller mindre. 21 prosent har deltatt på etterutdanningstilbud med varighet på 4 dager eller mer. Dette mønsteret er i stor grad det samme som i 2011.

Skoleeierne rapporterer også om hvilke kompetansemiljøer som er blitt benyttet i etterutdanningen. Tabell 3.7 viser antallet deltakere fordelt på etterutdanning ved universitet, høyskole, andre eksterne kompetansemiljøer og intern kompetanse ved skolene/skoleeier.

Tabell 3.7. Bruk av kompetansemiljøer i etterutdanning

	Antall deltakere	Andel
Universitet	14 764	9 %
Høyskole	22 754	14 %
Andre eksterne kompetansemiljø	54 088	33 %
Intern kompetanse ved skolene/skoleeier	73 335	44 %
Total	164 941	100 %

Flertallet av deltakerne (44 prosent) har deltatt på etterutdanningstilbud som er gjennomført internt ved skolen eller skoleeier. Videre har 33 prosent benyttet etterutdanningstilbud som gjennomføres av andre eksterne kompetansemiljøer. 14 prosent har benyttet tilbud med tilknytning til høyskoler og 9 prosent har benyttet tilbud tilknyttet universiteter. Dette mønsteret er også likt det i 2011.

3.3 Videreutdanning

Videreutdanning er kompetanseutvikling som gir formell kompetanse i form av studiepoeng. Skoleeierne har vært pliktige til å rapportere på bruk av midler til videreutdanning dersom de har mottatt statlig støtte. Tabell 3.8 gir en oversikt over fagområder, antall deltakere og studiepoeng gjennomført innen videreutdanning det foregående året.

Tabell 3.8. Deltakere og studiepoeng i videreutdanning fordelt på fagområder

Fagområde	Antall deltakere	Andel deltakere av totalt antall	Antall studiepoeng	Gjennomsnittlig studiepoeng per deltaker
Norsk	221	13 %	6 690	30,3
Samisk	1	0 %	60	60
Engelsk	207	12 %	6 184	29,9
Matematikk	286	17 %	8 153	28,5
Leseopplæring	256	15 %	7 433	29,0
Kunst og håndverk	29	2 %	945	32,6
Musikk	12	1 %	315	26,3
Mat og helse	11	1 %	330	30,0
Kroppsøving	10	1 %	285	28,5
Andrespråkspedagogikk	50	3 %	1 560	31,2
Yrkesretting av programfag	28	2 %	825	29,5
Læringsledelse og vurdering	18	1 %	435	24,2
Prosjekt til fordypning	12	1 %	300	25,0
Lesing, læring og vurdering	17	1 %	465	27,4
Kjemi 2	14	1 %	355	25,4
Fysikk 2	14	1 %	443	31,6
Teknikk og industriell produksjon	3	0 %	75	25,0
Vurdering i elevenes læringsarbeid	25	1 %	585	23,4
Naturfag for videregående opplæring	6	0 %	90	15,0
Rådgiving	116	7 %	3 411	29,4
Andre fag	387	22 %	11 356	29,3
Totalt	1 723	100 %	50 295	29,2

Tabell 3.8 viser at det har blitt innrapportert totalt 1 723 deltakere i videreutdanning med statlig støtte i 2012. Disse deltakerne har planlagt å ta eller har tatt videreutdanning tilsvarende 50 295 studiepoeng, hvilket tilsvarer 29,2 studiepoeng per deltaker. I 2011 ble det rapportert om 1 331 deltakere som gjennomførte videreutdanning med statlig støtte, tilsvarende 36 996 studiepoeng. Dette ga 27,8 studiepoeng per deltaker. Dermed har det vært en tydelig økning i antall deltakere innenfor videreutdanning, og en oppgang i gjennomsnittlig antall studiepoeng per deltaker.

Tabellen viser videre at det er fagene matematikk (17 prosent), leseopplæring (15 prosent), norsk (13 prosent) og engelsk (12 prosent) som har den høyeste deltakelsen. Andelen som har tatt videreutdanning i kategorien «andre fag» utgjør 22 prosent.

Skoleeierne har også blitt bedt om å rapportere på videreutdanningstiltak som skoleeierne eller skolene gjennomfører i egen regi. Denne rapporteringen er frivillig, og inkluderer kun antall deltakere, samt hvor mye penger skoleeier hadde brukt eller planla å bruke for skoleåret. Totalt har 168 skoleeiere rapportert om videreutdanningstiltak i egen regi (altså utover tiltakene innenfor Kompetanse for kvalitet). Denne innrapporteringen omfatter 3 069 deltakere.

4. KOMMUNENES RAPPORTERING OM ETTER- OG VIDERE-UTDANNING

I dette kapittelet presenteres en sammenfatning av kommunenes rapportering om etter- og videreutdanning i 2012. Først presenteres den totale bruken av midler som kommunene har rapportert å ha brukt på etter- og videreutdanning. Etterutdanning og videreutdanning presenteres hver for seg i de to neste delene. Her ser vi nærmere på antallet deltakere fordelt på fagområder, kompetansemiljøer og varighet.

4.1 Datasett

Tallmaterialet som presenteres i dette kapittelet baserer seg på rapporteringen skoleeiere har gjort til fylkesmennene gjennom det elektroniske REV-systemet. Rapporteringen er pliktig for samtlige skoleeiere som har mottatt midler, men også de som ikke får tildelt midler har blitt oppfordret til å rapportere. Det har ikke vært mulig å kontrollere hvor korrekte rapporteringstallene er, men der det er funnet uklarheter er dette kommentert.

Det er i alt 380 kommuner som har rapportert om bruk av midler til etter- og/eller videreutdanning i 2012. Selv om tallet er noe høyere enn i 2011 (377), har antallet kommuner som har rapportert gått gradvis ned de siste årene. I 2009 rapporterte 403 av 430 kommuner (27 kommuner rapporterte ikke), mens det i 2010 ble innrapportert om bruk av midler til etter- og/eller videreutdanning fra 394 kommuner (36 kommuner rapporterte ikke).

Antallet kommuner som har rapportert om etterutdanning har gått ned fra 357 i 2011 til 340 i 2012. Når det gjelder videreutdanning med statlig støtte har antallet kommuner som har rapportert derimot økt, fra 205 i 2011 til 260 i 2012. Antallet kommuner som har rapportert om videreutdanning i skoleeiers egen regi har blitt redusert fra 140 i 2011 til 124 i 2012.

I 2012 er det altså 48 kommuner som ikke har rapportert om etter- og/eller videreutdanning. Den fylkesvise fordelingen av disse kommunene fremstilles i tabell 4.1.

Tabell 4.1. Antall kommuner som ikke har rapportert om bruk av midler, fordelt på fylke

	Antall kommuner
Akershus	1
Aust-Agder	-
Buskerud	-
Finnmark	1
Hedmark	6
Hordaland	2
Møre og Romsdal	2
Nordland	22
Nord-Trøndelag	1
Oppland	7
Oslo	-
Rogaland	1
Sogn og Fjordane	2
Sør-Trøndelag	-
Telemark	1
Troms	2
Vest-Agder	-
Vestfold	-
Østfold	-
Totalt	48

I likhet med rapporteringen for 2011 er det Nordland, Oppland og Hedmark som har flest kommuner som ikke har rapportert om bruk av midler på etter- og/eller videreutdanning. Disse tre fylkene har henholdsvis 22, 7 og 6 kommuner som ikke har rapportert inn bruk av midler.

I tillegg til informasjonen skoleeierne har innrapportert gjennom REV er det hentet inn enkelte strukturvariabler for hver enkelte kommune. Dette for å se rapporteringen i lys av noen sentrale trekk ved kommunene. De eksterne strukturvariablene som har blitt benyttet er følgende:

Strukturvariabler	Kilde
Antall kommunale grunnskoler	SSB
Antall elever i kommunale grunnskoler	SSB
Antall lærere i kommunale grunnskoler	SSB
Antall avtalte lærerårsverk grunnskolesektor	SSB
Befolkningsstørrelse	SSB
Sentralitet	SSB
Korrigert indeks for kommunens frie inntekter, inkludert eiendomsskatt og konsesjonskraftsinntekter	KRD

Strukturvariablene beskrives nærmere der de er benyttet.

4.2 Bruk av midler på etter- og videreutdanning

Tabell 4.2 på neste side viser den totale bruken av midler som kommunene har rapportert å ha brukt i 2012, fordelt på fylke. Tabellen viser bruk av statlige og egne midler, samt midler til etterutdanning (EU) og midler til videreutdanning (VU).

Som vist i kapittel 3 ble det totalt rapportert om bruk av 465,3 millioner kroner i kommunene i 2012. 199,5 millioner kroner var statlige midler (43 prosent), mens 265,7 millioner (57 prosent) kroner var egne midler. Det fremgår av tabell 4.2 at kommunenes største enkeltpost for bruk av midler er statlige midler for videreutdanning. Dette utgjør 34 prosent av kommunenes bruk. Deretter følger egne midler til etterutdanning (30 prosent), og egne midler til videreutdanning (22 prosent). 9 prosent av kommunenes bruk er statlig midler til etterutdanning, mens de resterende 5 prosentene har blitt brukt til videreutdanningstiltak i egen regi.

Samlet sett har dermed kommunene brukt 39 prosent av midlene på etterutdanning, og 61 prosent på videreutdanning. Tilsvarende tall for 2011 viser at det ble brukt 45 prosent på etterutdanning og 55 prosent på videreutdanning. Det har med andre ord vært en økning av midler brukt på videreutdanning fra 55 til 61 prosent.

Fylkesvis er det kommunene i Akershus og Oslo (begge med 12 prosent) som har brukt størst andel midler av den totale kommunale bruken nasjonalt på etter- og videreutdanning i 2012. Deretter følger Hordaland og Rogaland, begge med en andel på 9 prosent av total bruk av midler.

Kommunenes bruk av midler gjenspeiler i stor grad kommunenes samlede fylkesvise størrelse (her målt i antall lærerårsverk). I 17 av 19 fylker er andelen som angir kommunenes bruk av midler til etter- og videreutdanning enten identisk med eller et avvik på 1 prosentpoeng fra andelen lærerårsverk i kommunene i fylket. Oslo skiller seg ut ved å ha brukt 3 prosentpoeng mer enn størrelsen skulle tilsi (Oslo står for 12 prosent av kommunenes totale bruk av midler på etter- og videreutdanning, men har kun 9 prosent av totale lærerårsverk). Kommunene i Nordland har på sin side brukt 2 prosentpoeng mindre enn størrelsen skulle tilsi (kommunene i Nordland har brukt 4 prosent av totale midler, og har 6 prosent av totale lærerårsverk). Sistnevnte kan ha sammenheng med at halvparten av kommunene i Nordland ikke har rapportert om bruk av midler i 2012, jf. tabell 4.1.

Tabell 4.2. Oversikt over kommunenes bruk av statlige og egne midler, fordelt på fylke

	Total bruk av statlige midler	Total bruk av egne midler	Statlige midler EU	Egne midler EU	Statlige midler VU	Egne midler VU	Midler til VU i regi av skoleeier	Totalt for kommunene i fylket	Andel fylke
Akershus	26 549 065	30 223 534	4 181 819	15 910 729	22 367 246	13 599 805	713 000	56 772 599	12 %
Aust-Agder	4 677 884	5 351 247	612 300	2 181 936	4 065 584	2 891 023	278 288	10 029 131	2 %
Buskerud	6 967 201	15 150 926	1 985 825	10 598 916	4 981 376	3 960 685	591 325	22 118 127	5 %
Finnmark	2 586 768	6 340 486	585 608	3 267 065	2 001 160	1 724 421	1 349 000	8 927 254	2 %
Hedmark	7 783 566	8 415 040	1 549 000	3 579 000	6 234 566	4 561 040	275 000	16 198 606	3 %
Hordaland	17 337 699	25 651 334	4 782 979	16 158 324	12 554 720	7 273 010	2 220 000	42 989 033	9 %
Møre og Romsdal	8 824 666	18 223 493	2 283 500	11 138 341	6 541 166	5 561 634	1 523 518	27 048 159	6 %
Nordland	10 486 575	9 697 460	1 613 400	2 801 678	8 873 175	6 079 282	816 500	20 184 035	4 %
Nord-Trøndelag	6 286 530	13 045 531	1 434 420	8 087 272	4 852 110	3 950 199	1 008 060	19 332 061	4 %
Oppland	9 600 631	7 006 722	1 261 455	2 008 573	8 339 176	4 373 149	625 000	16 607 353	4 %
Oslo	23 404 300	32 647 250	9 091 800	22 000 000	14 312 500	7 156 250	3 491 000	56 051 550	12 %
Rogaland	19 439 790	24 243 844	2 926 960	10 142 885	16 512 830	11 945 600	2 155 359	43 683 634	9 %
Sogn og Fjordane	6 416 660	10 611 192	1 250 500	3 918 887	5 166 160	3 877 250	2 815 055	17 027 852	4 %
Sør-Trøndelag	18 001 352	13 201 616	2 005 282	4 910 210	15 996 070	8 006 406	285 000	31 202 968	7 %
Telemark	4 510 809	7 204 113	967 000	2 997 491	3 543 809	2 541 250	1 665 372	11 714 922	3 %
Troms	8 413 200	12 825 562	1 709 700	6 373 872	6 703 500	5 756 690	695 000	21 238 762	5 %
Vest-Agder	3 918 701	7 824 568	1 616 701	5 791 184	2 302 000	1 537 384	496 000	11 743 269	3 %
Vestfold	8 365 810	6 808 552	1 600 810	2 850 551	6 765 000	3 879 001	79 000	15 174 362	3 %
Østfold	5 986 750	11 242 948	1 855 000	5 387 948	4131750	1402000	4 453 000	17 229 698	4 %
Totalt	199 557 957	265 715 418	43 314 059	140 104 862	156 243 898	100 076 079	25 534 477	465 273 375	
Andel	43 %	57 %	9 %	30 %	34 %	22 %	5 %		100 %

4.2.1 Variasjon i bruk av midler

I tabell 4.3 er kommunenes gjennomsnittlige totalbruk av statlige og egne midler fordelt på antall elever, lærere, og avtalte lærerårsverk i grunnskolesektoren i kommunene.

Tabell 4.3. Gjennomsnittlig bruk av midler på etter- og videreutdanning

	Gjennomsnittlig bruk	Laveste snittbruk	Høyeste snittbruk
Per elev	812	49	10 444
Per lærer	6 709	304	75 910
Per avtalte lærerårsverk	7 743	391	90 678

Tabell 4.3 viser at kommunene i gjennomsnitt har brukt 812 kroner per elev. I de enkelte kommunene spenner dette fra 49 kroner per elev på sitt minste til 10 444 kroner per elev på sitt meste. Tabellen viser videre at kommunene har brukt 6 709 kroner per lærer. Kommunen med lavest bruk av midler med hensyn til antallet lærere har benyttet 304 kroner per lærer, mens den høyeste bruken av midler per lærer er 75 910 kroner. Gjennomsnittlig bruk per lærer har gått opp fra 2011, da den var 5 700 kroner. Tabellen viser også gjennomsnitt (7 743), samt høyeste (90 678) og laveste (391) bruk av midler basert på antall avtalte lærerårsverk i grunnskolesektoren i de aktuelle kommunene.

Tabell 4.4 viser hvordan den gjennomsnittlige bruken av midler per elev, lærer og lærerårsverk fordeler seg på kommunene, fordelt etter fylke.

Tabell 4.4. Gjennomsnittlig bruk av midler på etter- og videreutdanning, fordelt på fylke

	Brukte midler per elev	Brukte midler per lærer	Brukte midler per lærerårsverk
Akershus	780	7 384	8 620
Aust-Agder	718	5 504	6 495
Buskerud	685	6 065	7 024
Finnmark	1 031	6 195	6 896
Hedmark	857	6 683	7 868
Hordaland	728	5 879	6 805
Møre og Romsdal	856	6 567	7 591
Nordland	921	6 440	7 310
Nord-Trøndelag	1 174	8 669	10 150
Oppland	917	6 784	7 996
Oslo	992	9 401	10 401
Rogaland	781	6 696	7 709
Sogn og Fjordane	1 228	8 583	9 972
Sør-Trøndelag	897	7 497	8 744
Telemark	750	5 411	6 391
Troms	1 158	8 398	9 557
Vest-Agder	530	4 484	5 330
Vestfold	543	4 675	5 402
Østfold	509	4 421	5 017
Totalt	812	6 709	7 743

Som det fremgår av tabellen er den gjennomsnittlige bruken av midler lavest blant kommunene i Østfold, Vest-Agder og Vestfold både når det gjelder bruk per elev, per lærer, og per lærerårs-

verk. Bruk av midler per elev er høyest i Sogn og Fjordane, mens Oslo bruker mest per lærer og per lærerårsverk.

Når vi i det følgende ser nærmere på kommunenes bruk av midler i henhold til ulike strukturvariabler er det antallet lærere i kommunene oversikten baseres på.

4.2.1.1 Variasjon i bruk etter kommunestørrelse

Tabell 4.5 viser hvordan gjennomsnittlig bruk av midler per lærer fordeler seg på kommuner gruppert etter størrelse.

Tabell 4.5. Bruk av midler per lærer etter kommunestørrelse

Antall innbyggere	Gjennomsnittlig bruk per lærer	Laveste snittbruk	Høyeste snittbruk
Under 2 000 (n=73)	11 263	304	53 870
2 000 - 4 999 (n=118)	8 622	337	75 910
5 000 - 9 999 (n=80)	6 186	462	30 245
10 000 - 19 999 (n=57)	7 113	1 150	28 165
20 000 - 49 999 (n=38)	4 697	558	10 109
Over 50 000 (n=14)	7 129	2 673	13 005

Det fremgår av tabellen at de små kommunene i gjennomsnitt bruker mer midler per lærer enn de store kommunene. Dette i likhet med rapporteringen for 2010 og 2011. De minste kommunene bruker i snitt 11 263 kroner per lærer, mens de største kommunene bruker 7 129 kroner per lærer. Kommuner med 20 000- 49 999 innbyggere bruker minst per lærer, her brukes det i snitt 4 697 kroner per lærer. Den største spredningen finnes blant kommunene med mellom 2000 og 4999 innbyggere. Her er det laveste snittbruket 337 kroner per lærer, mens det høyeste snittbruket er 75 910 kroner.

4.2.1.2 Variasjon i bruk etter kommuneøkonomi

Indeks for korrigerede frie inntekter er inntekter kommunen har igjen etter at bundne kostnader er dekket, og gir en indikasjon på kommunens økonomiske handlefrihet.² Indeksen er korrigeret for å ta hensyn til ulikt kostnadsnivå i kommunene. En høy indeksverdi betyr at kommunen har stor grad av økonomisk handlefrihet, mens det motsatte gjelder for en lav indeksverdi. En indeksverdi på 100 er landsgjennomsnittet av korrigerede frie inntekter. Indeksen gir et statistisk bilde av den økonomiske situasjonen i kommunen i 2012. Tabell 4.6 viser gjennomsnittlig bruk av midler på etter- og videreutdanning per lærer sett i forhold til kommunenes økonomi.

Tabell 4.6. Bruk av midler per lærer etter kommuneøkonomi

Korrigert indeks for frie inntekter	Gjennomsnittlig bruk per lærer	Laveste snittbruk	Høyeste snittbruk
Under 96 (n=73)	6 239	585	25 168
96 - 100 (n=115)	5 010	462	75 910
101 - 109 (n=86)	8 545	658	32 857
Over 109 (n=106)	8 884	304	53 870

Tabell 4.6 viser at kommunene med høy indeksverdi, og dermed større grad av økonomisk handlefrihet, rapporterer om høyere bruk av midler per lærer enn kommunene med lavere indeksver-

² Prop. 110 S (2011-2012). Kommuneproposisjonen 2013.

di. Kommunene som har en indeksverdi over 109 bruker i gjennomsnitt 1,42 ganger mer på etter- og videreutdanning enn de kommunene som har en indeks under 96. I 2011 var tilsvarende forholdstall 1,77. Dette betyr at forskjellen i bruk av midler mellom kommunene med lavest og høyest økonomisk handlefrihet har blitt mindre fra 2011 til 2012.

4.2.1.3 Variasjon i bruk etter kommunenes sentralitet

Tidligere undersøkelser har også vist at det er en gjennomsnittsforskjell mellom kommunenes bruk av midler basert på sentralitet. Sentralitetsindeksen er utarbeidet av SSB og består av fire nivåer:

Sentralitetsindeksens fire nivåer

0 - tilsvarer kommuner som ikke fyller kravene til reisetid fra tettstedene (minst sentrale kommuner)

1 - tilsvarer kommuner som omfatter et tettsted på nivå 1 eller som ligger innenfor 45 minutters reisetid fra et slikt tettsteds sentrum (mindre sentrale kommuner)

2 - tilsvarer kommuner som omfatter et tettsted på nivå 2 eller som ligger innenfor 60 minutters reisetid fra et slikt tettsteds sentrum (noe sentrale kommuner)

3 - tilsvarer kommuner som omfatter et tettsted på nivå 3 (landsdelssenter) eller som ligger innenfor 75 minutters (for Oslo, 90 minutters) reisetid fra et slikt tettsteds sentrum (sentrale kommuner)

Tabell 4.7 viser kommunenes gjennomsnittlig bruk av midler per lærer, fordelt på ulike nivåer for sentralitet.

Tabell 4.7. Bruk av midler per lærer etter sentralitet

Sentralitet	Gjennomsnittlig bruk per lærer	Laveste snittbruk	Høyeste snittbruk
0 (n=123)	8 942	304	53 870
1 (n=47)	8 135	658	23 986
2 (n=68)	5 390	462	27 941
3 (n=142)	6 501	818	75 910

Tabellen viser at de minst sentrale kommunene i gjennomsnitt bruker mer penger på etter- og videreutdanning per lærer enn kommunene med høyere sentralitet. Det er en markant forskjell mellom kommunene med sentralitetsnivå 0 og 1 (henholdsvis 8 942 og 8 135 kroner per lærer) og kommunene med sentralitetsnivå 2 og 3 (5 390 og 6 501 kroner per lærer). Gjennomsnittlig bruk per lærer har økt for alle sentralitetsnivåer fra 2011 til 2012. Tilsvarende tall for 2011 var 8 307 og 7 840 kroner for sentralitet 0 og 1, og 4 777 og 5285 kroner for sentralitet 2 og 3. Økningen i gjennomsnittlig bruk per lærer har vært størst blant kommuner på sentralitetsnivå 3, fra 5 285 kroner i 2011, til 6 501 kroner i 2012.

4.3 Etterutdanning

Etterutdanning er opplæring som ikke gir formell kompetanse i form av studiepoeng, og kan blant annet være kurs, seminarer, deltakelse i prosjekter, kollegabasert veiledning, studieturer, etc. For 2012 er det 340 kommuner som har rapportert om bruk av midler på etterutdanning. Dette er en nedgang fra 2011, da antallet kommuner var 354.

Til sammen rapporterer kommunene om bruk av 183,4 millioner kroner på etterutdanningstiltak. 76 prosent av dette er egne midler. I 2011 var andelen egne midler 78 prosent, mens andelen egne midler i 2010 var 70 prosent. Kommunens bruk av egne midler har altså gått noe ned i forhold til i 2011. Denne nedgangen må sees i sammenheng med at statlige midler har gått noe opp i forhold til 2011, fra 40,6 millioner til 43,3 millioner i 2012.

4.3.1 Rapporteringsdata

De kommunale skoleeierne har rapportert om antall deltakende skoler og antallet lærere og rådgivere som har deltatt på de ulike fagområdene innen etterutdanning. I tillegg har skoleeierne rapportert om hvilke kompetansemiljøer som har blitt benyttet, samt etterutdanningstilbudenes varighet.

Tabell 4.8 viser summen av antall deltakere som rapporteres å ha gjennomført etterutdanning, fordelt på fylke. Kommunene rapporterer om totalt 100 276 deltakere på etterutdanningstilbud i grunnskolen i 2012. Dette er noe lavere enn i 2011, da antallet deltakere var 113 717.

Tabell 4.8. Totalt antall deltakere i etterutdanning, fordelt på fylke

	Antall deltakere
Akershus	17 349
Aust-Agder	3 042
Buskerud	7 050
Finnmark	1 998
Hedmark	4 973
Hordaland	10 821
Møre og Romsdal	6 685
Nordland	2 587
Nord-Trøndelag	1 800
Oppland	2 670
Oslo	1 910
Rogaland	8 982
Sogn og Fjordane	3 093
Sør-Trøndelag	7 275
Telemark	3 515
Troms	3 106
Vest-Agder	4 885
Vestfold	4 047
Østfold	4 488
Totalt	100 276

Deltakelsen i etterutdanning er i stor grad proporsjonal ved at andelen deltakere i de aller fleste fylkene gjenspeiler andelen lærerårsverk i kommunene i fylket. Kommunene i Akershus skiller seg ut ved å ha flere deltakere enn andelen lærerårsverk i fylket skulle tilsi, mens andelen deltakere fra Oslo og Nordland er mindre enn deres respektive andeler lærerårsverk.

Det er viktig å bemerke at antallet deltakere i dette tilfellet ikke nødvendigvis tilsvarer antallet personer som har deltatt på etterutdanning. Dette fordi en lærer eller rådgiver som har deltatt på etterutdanning innen flere fagområder vil bli registrert flere ganger. Det er derfor en viss usikkerhet knyttet til disse tallene. Like fullt viser oversikten antallet deltakere.

4.3.2 Skolenes deltakelse i etterutdanning

Tabell 4.9 på neste side gir en oversikt over andelen kommunale grunnskoler som rapporteres å ha deltatt i etterutdanning innenfor de ulike fagområdene, fordelt på fylke. Kommunene har kun rapportert inn antall skoler og antall deltakere for hvert enkelte fagområde innen etterutdanning. Tallene kan dermed kun avdekke andelen skoler som har deltatt per fagområde, og ikke vise hvor stor andel av skolene som har deltatt i etterutdanningstilbud totalt sett.

Det har blitt avdekket enkelte feil i rapporteringen av antall skoler innen de ulike fagområdene, ved at noen kommuner har rapportert inn flere skoler enn det er registrert i kommunen. Rambøll har ikke anledning til å undersøke nærmere hva overrapporteringen skyldes. Der slik overrapportering har blitt avdekket har vi nedjustert antallet rapporterte skoler til det faktiske antallet skoler i den aktuelle kommunen. Med andre ord antas det at samtlige skoler har deltatt i etterutdanning i de få kommunene hvor det har foregått overrapportering. Det må også fremheves at Rambøll kun har grunnlag for å avdekke feil der innrapporteringen av skolen overstiger det faktiske antallet skoler i kommunen. Det kan også tenkes at det har forekommet feilrapportering uten at antallet rapporterte skoler overgår antallet skoler i kommunen. Rambøll har ingen forutsetninger for å avdekke slik feilrapportering.

Tabell 4.9 viser at leseopplæring (55 prosent), vurdering (51 prosent) og klasseledelse (51 prosent) er de fagområdene hvor den største andelen skoler rapporteres å ha deltatt i etterutdanning. 52 prosent av skolene har hatt deltakere innen fagområder som går under «annet».

Skolenes deltakelse innen leseopplæring er aller størst blant kommunene i Nord-Trøndelag (75 prosent), Akershus (74 prosent) og Buskerud (73 prosent). Innen regneopplæring er skolenes deltakelse størst i Hedmark (100 prosent) og Aust Agder (74 prosent). Innen vurdering er Rogaland (82 prosent) og Sør-Trøndelag (68 prosent) de fylkene hvor kommunene rapporterer om høyest andel deltakende skoler. Buskerud (81 prosent) og Finnmark (74 prosent) er på sin side fylkene med høyest andel deltakende kommunale grunnskoler innen klasseledelse.

Tabell 4.9. Andel kommunale grunnskoler som er rapportert å ha deltatt i etterutdanning innen de ulike fagområdene, fordelt på fylke

	Antall skoler i fylket ³	Leseopp-læring	Regneopp-læring	Vurdering	Klasse-ledelse	Spesial-pedagogikk	Andrespråks-didaktikk	Fagspesifikke kurs	Annet
Akershus	235	74 %	60 %	65 %	69 %	43 %	15 %	34 %	70 %
Aust-Agder	65	58 %	74 %	46 %	57 %	22 %	3 %	31 %	48 %
Buskerud	140	73 %	50 %	51 %	81 %	41 %	5 %	32 %	79 %
Finnmark	76	38 %	30 %	62 %	74 %	4 %	20 %	43 %	83 %
Hedmark	101	68 %	100 %	54 %	65 %	28 %	24 %	16 %	45 %
Hordaland	288	63 %	34 %	58 %	61 %	22 %	15 %	25 %	45 %
Møre og Romsdal	193	62 %	32 %	45 %	61 %	21 %	7 %	31 %	49 %
Nordland	138	20 %	26 %	26 %	33 %	9 %	13 %	13 %	39 %
Nord-Trøndelag	102	75 %	50 %	26 %	18 %	32 %	0 %	8 %	26 %
Oppland	104	64 %	3 %	37 %	28 %	1 %	13 %	3 %	25 %
Oslo	136	22 %	22 %	15 %	22 %	0 %	0 %	100 %	0 %
Rogaland	215	67 %	55 %	82 %	58 %	45 %	25 %	17 %	44 %
Sogn og Fjordane	114	58 %	23 %	44 %	32 %	13 %	1 %	10 %	39 %
Sør-Trøndelag	151	34 %	44 %	68 %	65 %	51 %	39 %	48 %	74 %
Telemark	93	63 %	18 %	48 %	33 %	5 %	4 %	19 %	26 %
Troms	115	50 %	40 %	32 %	37 %	18 %	10 %	17 %	100 %
Vest-Agder	104	43 %	19 %	59 %	38 %	20 %	8 %	15 %	63 %
Vestfold	111	32 %	34 %	41 %	37 %	14 %	5 %	13 %	18 %
Østfold	121	47 %	57 %	63 %	52 %	17 %	12 %	20 %	100 %
Totalt	2 602	55 %	41 %	51 %	51 %	24 %	13 %	27 %	52 %

³ Oversikten over antall skoler i fylkene inkluderer kun skoler i kommunene som har rapportert om etterutdanning.

4.3.3 Lærere og rådgiveres deltakelse i etterutdanning

Tabell 4.10 på neste side viser fordelingen av antallet lærere og rådgivere som har deltatt på etterutdanningstilbud innen hvert fagområde, fordelt på fylke. Det er som tidligere vist rapportert om totalt 100 276 deltakere fordelt på de ulike fagområdene. Akershus og Hordaland er i 2012, som i 2011 og 2010, de fylkene med flest deltakende lærere og rådgivere, med henholdsvis 17 og 11 prosent av den totale deltakerandelen. Som vi beskrev under tabell 4.8 er deltakelsen i etterutdanning i stor grad proporsjonal med kommunenes størrelse (målt i lærerårsverk). Deltakelsen i Akershus er imidlertid større enn kommunenes størrelse skulle tilsi, mens andelen deltakere fra Oslo og Nordland er mindre enn deres respektive andeler lærerårsverk.

Vurdering og klasseledelse er, i likhet med i 2011, de fagområdene hvor flest deltakere oppgis å ha deltatt med en andel på henholdsvis 23 og 21 prosent av totalt antall deltakere. 18 prosent av deltakerne rapporteres å ha deltatt innen leseopplæring, mens 9 prosent har deltatt innen regneopplæring. Spesialpedagogikk, andrespråksdidaktikk og fagspesifikke kurs utgjør henholdsvis 4, 1 og 7 prosent av den totale deltagelsen. De resterende 17 prosent av deltakerne har deltatt innen fagområder i kategorien «annet».

Igjen er det viktig å påpeke at antallet deltakere ikke nødvendigvis tilsvarer det nøyaktige antallet lærere og rådgivere som har deltatt i etterutdanning, ettersom enkelte lærere og rådgivere kan ha deltatt på etterutdanning innen flere fagområder og på den måten har blitt registrert flere ganger i innrapporteringen.

Vi har også sett nærmere på om det er noen trekk ved kommunene som karakteriserer omfanget av de ulike fagområdene innen etterutdanning (dette fremgår ikke av tabell 4.10). Vi har først kontrollert for kommunestørrelse, målt i folkemengde. Her fremkommer det ingen tydelige sammenhenger, til forskjell fra i fjorårets rapportering da andelen deltakere innen leseopplæring og regneopplæring relativt sett var noe høyere i de største enn i de minste kommunene.

Når det gjelder kommunenes sentralitet er andelen deltakere innen leseopplæring og regneopplæring relativt sett noe høyere i de mest sentrale kommunene, enn i de mindre sentrale kommunene. Samtidig er kategorien «annet» mer utbredt i de minst sentrale kommunene. Begge disse observasjonene ble også gjort i fjorårets sammenfatning. I de øvrige fagene fremkommer det ingen tydelige sammenhenger knyttet til kommunenes sentralitet.

Til slutt har vi sett på kommunenes økonomiske handlefrihet, og omfanget av deltakelse innen de ulike fagområdene. Her er det imidlertid ingen tydelige mønstre, også dette i likhet med fjorårets rapportering.

Tabell 4.10. Deltakere i etterutdanning fordelt på fylke og fagområde

	Leseopp- læring	Regneopp- læring	Vurdering	Klasse- ledelse	Spesial- pedagogikk	Andrespråks- didaktikk	Fagspesi- fikke kurs	Annet	Totalt	Andel fylke
Akershus	3 167	2 089	3 312	3 871	624	188	1350	2748	17 349	17 %
Aust-Agder	446	711	546	469	328	2	130	410	3 042	3 %
Buskerud	1094	430	1 333	2 141	344	30	320	1358	7 050	7 %
Finnmark	127	82	622	492	7	72	305	291	1 998	2 %
Hedmark	1020	1077	1031	1360	82	82	120	201	4 973	5 %
Hordaland	2 353	890	2 240	2 672	306	51	792	1517	10 821	11 %
Møre og Romsdal	1377	297	996	1 469	477	38	473	1558	6 685	7 %
Nordland	81	402	553	640	42	106	194	569	2 587	3 %
Nord-Trøndelag	506	124	509	315	59	-	56	231	1 800	2 %
Oppland	724	4	923	490	1	52	7	469	2 670	3 %
Oslo	310	200	200	200	-	-	1000	-	1 910	2 %
Rogaland	1406	802	2949	1 627	329	127	307	1435	8 982	9 %
Sogn og Fjordane	589	94	767	590	151	4	126	772	3 093	3 %
Sør-Trøndelag	714	390	2201	1 243	481	81	1086	1079	7 275	7 %
Telemark	1253	120	990	481	17	15	336	303	3 515	3 %
Troms	797	261	324	181	104	35	76	1328	3 106	3 %
Vest-Agder	762	338	1178	925	96	11	80	1495	4 885	5 %
Vestfold	923	414	1 311	988	50	105	37	219	4 047	4 %
Østfold	348	165	1 217	835	96	45	102	1680	4 488	4 %
Totalt	17 997	8 890	23 202	20 989	3 594	1 044	6 897	17 663	100 276	
Andel fagområde	18 %	9 %	23 %	21 %	4 %	1 %	7 %	17 %		100 %

4.3.4 Kompetansemiljøer

Det er som tidligere nevnt noe usikkerhet knyttet til det totale antallet deltakere i etterutdanning. Mange skoleeiere har rapportert ulikt når de rapporterer antall deltakere knyttet til henholdsvis fagområde, kompetansemiljø og varighet. I rapporteringen vedrørende antall deltakere per fagområde er det totale antallet deltakere blant kommunene 100 276, som vi så i forrige avsnitt. Det innrapporterte antallet deltakere per kompetansemiljø er imidlertid 111 071. I utgangspunktet burde disse tallene vært like store. Rambøll har ikke anledning til å undersøke hva som ligger bak denne skjevheten i datamaterialet. Denne skjevheten i innrapporteringen har vært til stede også de seneste årene.

Tabell 4.11 viser det fylkesvise antallet deltakere fordelt på hvilket kompetansemiljø som har blitt benyttet i etterutdanningen. Som i 2011 representerer universitetene det kompetansemiljøet som har færrest antall deltakere, mens høgskolene har nest færrest deltakere. Med henholdsvis 9 og 13 prosent av det totale antallet deltakere er universitets- og høgskolesektoren det lavest representerte kompetansemiljøet også dersom disse to miljøene legges sammen. Videre fremgår det at 37 prosent av deltakerne har gjennomført etterutdanning med støtte fra et eksternt kompetansemiljø, mens 41 prosent benyttet et etterutdanningstilbud internt ved skolen eller i regi av skoleeier. I 2011 stod universitetene og høgskolene for 8 prosent og 14 prosent av det totale antall deltakere, mens andelen for andre eksterne kompetansemiljøer og intern kompetanse er uforandret.

Tabell 4.11. Deltakere i etterutdanning fordelt på fylke og kompetansemiljø

	Universitet	Høgskole	Andre eksterne kompetansemiljøer	Intern kompetanse hos skolene/skoleeier	Totalt
Akershus	121	2 155	6 344	10 595	19 215
Aust-Agder	135	130	2 023	1 029	3 317
Buskerud	692	1567	4 352	2 926	9 537
Finnmark	154	525	1086	235	2 000
Hedmark	711	990	2 814	3 155	7 670
Hordaland	961	1 709	3 299	6 018	11 987
Møre og Romsdal	657	1 446	3 073	2 644	7 820
Nordland	1 386	39	869	762	3 056
Nord-Trøndelag	64	167	831	1015	2 077
Oppland	453	1 349	677	476	2 955
Oslo	0	380	0	850	1 230
Rogaland	2 217	902	4 222	2 962	10 303
Sogn og Fjordane	183	873	1 156	1 607	3 819
Sør-Trøndelag	651	751	1 453	668	3 523
Telemark	1030	344	1 616	1 510	4 500
Troms	177	151	1869	923	3 120
Vest-Agder	380	74	1 246	3 758	5 458
Vestfold	173	462	1 587	1 931	4 153
Østfold	104	835	2 025	2 367	5 331
Totalt	10 249	14 849	40 542	45 431	111 071
Andel	9 %	13 %	37 %	41 %	100 %

Det fremgår av tabell 4.11 at bruk av universitet i absolutte tall er størst i Rogaland, Nordland og Telemark. Bruk av høgskoler er størst i Akershus, Hordaland, Møre og Romsdal og Oppland. Akershus, Buskerud og Rogaland bruker eksterne kompetansemiljøer i størst grad. Finnmark og Oppland bruker interne kompetansemiljøer i aller minst grad. Oslo har på sin side kun brukt høgskole og intern kompetanse, og har dermed verken benyttet universitet eller andre eksterne kompetansemiljøer i etterutdanning av sine lærere og rådgivere.

Tabell 4.12 viser andel deltakere innen hvert fagområde, fordelt på kompetansemiljø. Tabellen viser at den største andelen deltakere innen fagområdene leseopplæring, regneopplæring og vurdering har deltatt i videreutdanning internt ved skolene eller skoleeier. Innen fagområdene klasseledelse og spesialpedagogikk er det høyest andel deltakere ved andre eksterne kompetansemiljøer.

Ved høyskolene er det relativt sett flest deltakere innen fagområdet andrespråksdidaktikk, mens etterutdanningstilbudene som gjennomføres ved universiteter er relativt jevnt fordelt, med aller høyest deltakelse innen fagområdene regneopplæring (14 prosent) og andrespråksdidaktikk og leseopplæring (begge med 11 prosent).

Det er viktig å merke seg at prosenteringen i tabellen er gjort horisontalt. Prosentatsene viser dermed hvordan deltakelsen fordeler seg på ulike kompetansemiljøer innenfor hvert fagområde. Kolonnen til høyre i tabellen viser totalt antall deltakere per fagområde.

Tabell 4.12. Prosentvis fordeling av bruk av kompetansemiljø innen ulike fagområder

Fagområde	Universitet	Høgskole	Andre eksterne kompetansemiljøer	Intern kompetanse hos skolene/skoleeier	Totalt antall
Leseopplæring	11 %	6 %	31 %	51 %	21 679
Regneopplæring	14 %	11 %	31 %	44 %	10 249
Vurdering	9 %	18 %	32 %	41 %	27 442
Klasseledelse	10 %	19 %	42 %	29 %	22 289
Spesialpedagogikk	2 %	8 %	46 %	43 %	3 933
Andrespråksdidaktikk	11 %	22 %	37 %	29 %	1 374
Fagspesifikke kurs	4 %	11 %	49 %	36 %	4 442
Annet	7 %	10 %	40 %	43 %	19 663
Totalt antall	10249	14849	40542	45431	111 071
Andel	9 %	13 %	37 %	41 %	100 %

4.3.5 Varighet på etterutdanningstiltakene

Tabell 4.13 viser totalt antall og andel deltakere fordelt på fagområde og etterutdanningens varighet.

Tabell 4.13. Prosentvis fordeling av etterutdanningenes varighet

Fagområde	Varighet 1 dag	Varighet 2 - 4 dager	Varighet mer enn 4 dager	Totalt antall
Leseopplæring	32 %	33 %	34 %	17 971
Regneopplæring	30 %	46 %	23 %	9 210
Vurdering	31 %	41 %	28 %	23 684
Klasseledelse	44 %	33 %	24 %	19 955
Spesialpedagogikk	56 %	29 %	14 %	3 669
Andrespråksdidaktikk	58 %	36 %	6 %	1 036
Fagspesifikke kurs	57 %	41 %	3 %	4 447
Annet	34 %	38 %	29 %	17 956
Totalt antall	35 823	36 503	25 602	97 928
Andel	37 %	37 %	26 %	100 %

Tabellen viser at det er flest som har deltatt på kurs med varighet på 1 dag eller 2-4 dager (begge med en andel på 37 prosent). Andelen som har deltatt på kurs med varighet over 4 dager er 26 prosent. Det har dermed vært en utvikling fra 2011 til 2012 i retning av at flere deltar på etterutdanning av lenger varighet. Andelen deltakere i etterutdanning med varighet på 1 dag har sunket med 4 prosentpoeng (fra 41 til 37 prosent), mens deltakelsen innen etterutdanning med varighet på mer enn 4 dager har økt tilsvarende (fra 22 til 26 prosent). Andelen deltakere i etterutdanning med varighet mellom 2 og 4 dager er uforandret fra 2011 til 2012.

Innen spesialpedagogikk, andrespråksdidaktikk og fagspesifikke kurs er deltakelsen prosentvis høyest på kurs med varighet på 1 dag. Etterutdanning i regneopplæring har høyest prosentvis deltakelse på kurs med varighet på 2-4 dager. Leseopplæring og vurdering er de fagområdene hvor høyest andel deltar på kurs med varighet på mer enn 4 dager.

4.4 Videreutdanning

I dette avsnittet presenteres kommunenes rapportering om bruk av midler på videreutdanning. Videreutdanning er kompetanseutvikling som gir formell kompetanse i form av studiepoeng.

4.4.1 Rapporteringsdata

Av de 380 kommunene som har rapportert på bruk av midler er det 260 som har rapportert at de har deltakere på videreutdanningstiltak innen Kompetanse for kvalitet. 124 skoleeiere rapporterer at de har iverksatt videreutdanningstiltak for lærere i egen regi.

Totalt har skolene brukt 281,9 millioner kroner på videreutdanning. Av dette er 256,3 millioner kroner brukt til videreutdanning innen Kompetanse for kvalitet (hvorav 156,2 millioner er statlige midler og 100 millioner er egne midler), og 25,5 millioner kroner til videreutdanning i regi av skoleeier. De to formene for videreutdanning presenteres i avsnitt 4.4.2 og 4.4.3.

4.4.2 Videreutdanning innen Kompetanse for kvalitet

Skoleeierne har rapportert antallet lærere på 1.-7. trinn og 8.-10. trinn som har deltatt i videreutdanning innenfor Kompetanse for kvalitet. I tillegg har skoleeierne rapportert antall studiepoeng som det var forventet at deltakerne ville fullføre i skoleåret 2012/2013. Tabell 4.14 viser fordelingen av lærere på 1.-7.trinn og 8.-10. trinn, samt antall studiepoeng, fordelt på de ulike fagene.

Tabell 4.14. Antall deltakere og studiepoeng i videreutdanning

Fagområde	Lærere 1. - 7. trinn		Lærere 8. - 10. trinn		Studiepoeng 1. - 7. trinn		Studiepoeng 8. - 10. trinn	
	Antall	Andel	Antall	Andel	Totalt	Per lærer	Totalt	Per lærer
Norsk	76	11 %	111	19 %	2 295	30,2	3 285	29,6
Samisk	1	0 %	-	-	60	60	-	-
Engelsk	108	15 %	83	14 %	3 139	29,1	2 535	30,5
Matematikk	100	14 %	141	24 %	2 775	27,8	4 040	28,7
Leseopplæring	221	31 %	26	5 %	6 465	29,3	780	30
Kunst og håndverk	14	2 %	12	2 %	450	32,1	345	28,8
Musikk	10	1 %	2	0 %	270	27	45	22,5
Mat og helse	1	0 %	10	2 %	30	30	300	30
Kroppsøving	-	-	3	1 %	-	-	90	30
Andrespråks- pedagogikk	30	4 %	17	3 %	900	30	570	33,5
Læringsledelse og vurdering	3	0 %	3	1 %	45	15	30	10
Lesing, læring og vurdering	11	2 %	1	0 %	330	30	30	30
Kjemi 2	-	-	2	0 %	-	-	60	30
Fysikk 2	-	-	1	0 %	-	-	30	30
Vurdering i elevenes læringsarbeid	6	1 %	1	0 %	75	12,5	30	30
Naturfag for videregående opplæring	-	-	1	0 %	-	-	30	30
Rådgiving	2	0 %	71	12 %	61	30,5	2070	29,2
Andre fag	134	19 %	92	16 %	3660	27,3	2690	29,2
Totalt	717	100 %	577	100 %	20 555	28,7	16 960	29,4

Det er til sammen rapportert om 1294 deltakere i videreutdanning, fordelt på 717 deltakere på klassetrinn 1-7 og 577 deltakere på klassetrinn 8-10. Totalt var det forventet at disse deltakerne skulle produsere 37 515 studiepoeng, fordelt på 20 555 blant lærere på 1.-7. trinn, og 16 960 blant lærere på 8.-10. trinn. Det gir et gjennomsnitt på 28,7 per lærer på barnetrinnet, og 29,4 per lærer på ungdomstrinnet.

Blant lærerne på 1.-7. trinn er det særlig mange som har deltatt på videreutdanning innen leseopplæring, med en andel på 31 prosent av den totale deltakelsen på blant lærere på barnetrinnet. Deretter følger engelsk (15 prosent) og matematikk (14 prosent). På ungdomstrinnet er matematikk (24 prosent) det mest utbredte faget, etterfulgt av norsk (19 prosent), engelsk (14 prosent) og rådgiving (12 prosent).

4.4.3 Videreutdanning i regi av skoleeier

Skoleeierne har også blitt bedt om å rapportere om andre videreutdanningstiltak hvor staten ikke bidrar med delfinansiering. Denne delen av rapporteringen er frivillig, og det kan følgelig antas at ikke alle skoleeiere som har initiert slike tiltak har rapportert om dette.

Tabell 4.15 viser planlagt bruk av midler på egeninitierte videreutdanningstilbud, antall skoleeiere, antall deltakere, samt gjennomsnittlig bruk av midler per skoleeier og deltaker, fordelt på fylke.

Tabell 4.15. Videreutdanning i regi av skolene/skoleeier

	Planlagt bruk av midler	Antall skoleeiere	Bruk av midler per skoleeier	Antall deltakere	Bruk av midler per deltaker
Akershus	713 000	7	101 857	50	14 260
Aust-Agder	278 288	2	139 144	1	278 288 ⁴
Buskerud	591 325	8	73 916	89	6 644
Finnmark	1 349 000	5	269 800	9	149 889
Hedmark	275 000	3	91 667	5	55 000
Hordaland	2 220 000	12	185 000	89	24 944
Møre og Romsdal	1 523 518	10	152 352	58	26 268
Nordland	816 500	8	102 063	41	19 915
Nord-Trøndelag	1 008 060	9	112 007	78	12 924
Oppland	625 000	4	156 250	31	20 161
Oslo	3 491 000	1	3 491 000	66	52 894
Rogaland	2 155 359	14	153 954	137	15 733
Sogn og Fjordane	2 815 055	14	201 075	96	29 323
Sør-Trøndelag	285 000	4	71 250	21	13 571
Telemark	1 665 372	5	333 074	904	1 842
Troms	695 000	8	86 875	131	5 305
Vest-Agder	496 000	4	124 000	16	31 000
Vestfold	79 000	2	39 500	5	15 800
Østfold	4 453 000	4	1 113 250	74	60 176
Totalt	25 534 477	124	205 923	1 901	13 432

I alt har 124 skoleeiere rapportert at de har iverksatt andre videreutdanningstiltak for lærere i egen regi. Totalt har kommunene innrapportert en bruk av 25,5 millioner kroner på disse egeninitierte videreutdanningstiltakene. Totalt er det rapportert om 1 901 deltakere, hvilket er en oppgang fra 2011. Da ble det rapportert om 1 556 deltakere på dette området. Det er verdt å merke seg at nærmere halvparten av deltakerne som er innrapportert i 2012 hører hjemme i Telemark.

Bruk av midler per deltaker i 2012 utgjør 13 432 kroner. Dette er lavere enn i 2011, da tilsvarende sum var 19 130 kroner. Det blir altså rapportert om flere deltakere i 2012 enn i 2011, samtidig som det er det brukt mindre per deltaker enn året før.

⁴ En av de to skoleeierne i Aust-Agder har ikke rapportert om antall deltakere. Beløpet som angis i tabellen for bruk av midler per deltaker vil dermed være høyere enn den reelle bruken av midler per deltaker.

5. FYLKESKOMMUNENES RAPPORTERING OM ETTER- OG VIDEREUTDANNING

I dette kapittelet presenteres en sammenfatning av fylkeskommunenes rapportering om etter- og videreutdanning i 2012.

5.1 Datasett

Fylkeskommunene har rapportert om bruk av midler til etter- og videreutdanning i offentlig videregående skole. Samtlige fylkeskommuner har rapportert om bruk av midler på etterutdanning i 2012. Alle fylkeskommunene har også rapportert om bruk av midler til videreutdanning med statlig støtte, mens 14 har rapportert om bruk av midler på videreutdanning i egen regi.

Det er innhentet enkelte strukturvariabler for hver fylkeskommune for å kunne se rapporteringen i lys av noen sentrale trekk ved fylkeskommunene. Følgende strukturvariabler benyttes:

Strukturvariabler	Kilde
Antall fylkeskommunale videregående skoler	SSB
Antall elever i fylkeskommunale videregående skoler	SSB
Antall lærere i fylkeskommunale videregående skoler	SSB
Antall avtalte lærerårsverk i fylkeskommunal videregående skole	SSB
Korrigert indeks for fylkeskommunens frie inntekter	KRD

5.2 Bruk av midler på etter- og videreutdanning

Tabell 5.1 viser den totale bruken av midler til kompetanseheving gjennom etter- og videreutdanning i offentlig videregående opplæring i 2012. Tabellen viser fordelingen av bruk av egne og statlige midler på etterutdanning (EU) og videreutdanning (VU). I 2012 ble det innrapportert en bruk av totalt 191 millioner kroner på etter- og videreutdanning blant fylkeskommunene. Den totale bruken av midler er noe høyere enn i 2011, da den innrapporterte bruken var 178,6 millioner kroner. I 2009 ble det rapportert om bruk av 247 millioner på etter- og videreutdanning hos fylkeskommunene, mens det i 2010 ble rapportert inn bruk av 217 millioner kroner.

I 2012 utgjorde 34 prosent av midlene brukt på etter- og videreutdanning statlige midler, mens 66 prosent utgjorde fylkeskommunenes egne midler. Fordelingen av statlige og egne midler for 2011 var på henholdsvis 28 prosent statlige midler og 72 prosent egne midler. Dette viser en økning i bruk av statlige midler fra 2011 til 2012.

Fylkeskommunene har brukt mer midler på etterutdanning enn på videreutdanning. Dette er motsatt av kommunene, som benyttet mest midler på videreutdanning (jf. tabell 3.3). Det rapporteres om bruk av 110,7 millioner kroner til etterutdanning og 80,3 millioner til videreutdanning (inkl. midler til videreutdanning i regi av skoleeier) i fylkeskommunene. Andelen midler brukt på etterutdanning i forhold til videreutdanning er noe lavere enn i 2011. Det er likevel en økning i rapporteringen for både etterutdanning og videreutdanning fra 2011, da tallene for 2011 var 107,3 millioner kroner til etterutdanning og 71,3 millioner til videreutdanning. I 2012 ble 58 prosent av midlene brukt til etterutdanning, mens det tilsvarende tallet i 2011 var 60 prosent.

Tabell 5.1 viser at Akershus (15 prosent) og Hordaland (10 prosent) har brukt den største andelen midler på etter- og videreutdanning i 2012. Fylkeskommunenes bruk av midler samsvarer i nokså stor grad med deres størrelse målt i antall lærerårsverk. I 10 fylkeskommuner er andelen bruk av midler og andelen lærerårsverk identisk eller skiller ikke med mer enn 1 prosentpoeng. Akershus, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag og Finnmark skiller seg ut ved at de har brukt en større andel midler enn deres andel lærerårsverk, mens Sogn og Fjordane, Nordland, Oslo, Telemark og Østfold har brukt en mindre andel enn deres størrelse i form av antall lærerårsverk skulle tilsi.

Tabell 5.1. Oversikt over fylkeskommunenes bruk av statlige og egne midler

Fylke	Total bruk av statlige midler	Total bruk av egne midler	Statlige midler EU	Egne midler EU	Statlige midler VU	Egne midler VU	Midler til VU i regi av skoleeier	Totalt for fylket	Andel
Akershus	12 984 147	15 314 372	2 851 376	9 485 000	10 132 771	5 167 372	662 000	28 298 519	15 %
Aust-Agder	1 800 000	350 000	350 000	350 000	1 450 000	-	-	2 150 000	1 %
Buskerud	3 375 000	4 220 082	1 500 000	1 500 000	1 875 000	2 538 082	182 000	7 595 082	4 %
Finnmark	1 311 150	6 109 800	180 150	5 097 800	1 131 000	1 012 000	-	7 420 950	4 %
Hedmark	2 403 720	4 868 750	420 000	2 900 000	1 983 720	468 750	1 500 000	7 272 470	4 %
Hordaland	5 776 500	13 856 500	5 213 500	11 665 000	563 000	399 000	1 792 500	19 633 000	10 %
Møre og Romsdal	2 455 500	8 998 500	393 000	6 980 000	2 062 500	1 618 500	400 000	11 454 000	6 %
Nordland	2 557 500	1 981 775	730 000	1 044 275	1 827 500	437 500	500 000	4 539 275	2 %
Nord-Trøndelag	2 393 283	9 300 000	343 783	4 800 000	2 049 500	3 500 000	1 000 000	11 693 283	6 %
Oppland	555 000	7 720 000	430 000	7 300 000	125 000	70 000	350 000	8 275 000	4 %
Oslo	8 051 200	9 365 000	6 051 200	5 300 000	2 000 000	1 000 000	3 065 000	17 416 200	9 %
Rogaland	3 283 000	11 361 000	1 880 000	9 972 000	1 403 000	1 389 000	-	14 644 000	8 %
Sogn og Fjordane	2 131 200	3 812 500	460 000	575 000	1 671 200	812 500	2 425 000	5 943 700	3 %
Sør-Trøndelag	4 846 390	8 400 000	815 140	6 000 000	4 031 250	2 000 000	400 000	13 246 390	7 %
Telemark	2 787 500	2 587 500	600 000	175 000	2 187 500	1 312 500	1 100 000	5 375 000	3 %
Troms	2 434 200	3 300 000	387 600	1 600 000	2 046 600	1 100 000	600 000	5 734 200	3 %
Vest-Agder	2 890 516	7 668 268	565 350	6 366 185	2 325 166	1 152 083	150 000	10 558 784	6 %
Vestfold	1 289 334	5 303 000	681 000	4 928 000	608 334	375 000	-	6 592 334	3 %
Østfold	2 045 500	1 177 750	530 000	320 000	1 515 500	857 750	-	3 223 250	2 %
Totalt	65 370 640	125 694 797	24 382 099	86 358 260	40 988 541	25 210 037	14 126 500	191 065 437	
Andel	34 %	66 %	13 %	45 %	21 %	13 %	7 %		100 %

5.2.1 Variasjon i bruk av midler

I tabell 5.2 vises gjennomsnittlig bruk av totale midler brukt på etter- og videreutdanning for offentlige videregående skoler, per elev, lærer og lærerårsverk i offentlig videregående opplæring.

Tabell 5.2. Gjennomsnittlig bruk av midler på etter- og videreutdanning

	Gjennomsnittlig bruk	Laveste snittbruk	Høyeste snittbruk
Per elev	1 047	309	2 576
Per lærer	7 405	2 251	14 299
Per lærerårsverk	8 343	2 466	15 525

Tabellen viser at det er relativt stor spredning i gjennomsnittlig bruk av midler per elev, lærer og lærerårsverk. Gjennomsnittlig bruk av midler per elev var 1 047 kroner i 2012. Dette er noe høyere enn i 2011, da gjennomsnittlig bruk var 1 016 kroner. Gjennomsnittlig bruk av midler per lærer i videregående skole er 7 405 kroner. Dette er 370 kroner mer per lærer enn i 2011. Gjennomsnittlig bruk per lærerårsverk har også økt, fra 7 956 kroner i 2011 til 8 343 kroner i 2012. Tabell 5.3 viser gjennomsnittlig fylkesvis bruk av midler per elev, lærer og lærerårsverk i 2012.

Tabell 5.3. Gjennomsnittlig fylkesvis bruk av midler

	Brukte midler per elev	Brukte midler per lærer	Brukte midler per lærerårsverk
Akershus	1 290	9 819	11 089
Aust-Agder	482	3 292	3 713
Buskerud	828	5 780	6 662
Finnmark	2 576	14 299	15 525
Hedmark	994	7 061	7 983
Hordaland	1 068	7 838	8 888
Møre og Romsdal	1 184	7 834	8 750
Nordland	465	2 721	2 996
Nord-Trøndelag	2 074	12 374	13 987
Oppland	1 219	8 161	9 522
Oslo	1 070	10 015	11 361
Rogaland	924	6 623	7 260
Sogn og Fjordane	1 326	8 120	8 938
Sør-Trøndelag	1 238	8 363	9 719
Telemark	782	6 243	6 999
Troms	924	5 261	5 955
Vest-Agder	1 570	10 633	12 040
Vestfold	732	5 639	6 521
Østfold	309	2 251	2 466
Totalt	1 047	7 405	8 343

Finnmark og Nord-Trøndelag har høyest bruk av midler på etter- og videreutdanning per elev. Finnmark brukte mest per elev også i 2011. Fylkeskommunen som brukte minst midler per elev i 2012 er Østfold fylkeskommune. Østfold brukte minst per elev også i 2011. Gjennomsnittlige bruk per lærer og lærerårsverk er også høyest i Finnmark og Nord-Trøndelag, og lavest i Østfold.

5.2.1.1 Variasjon i bruk etter fylkesøkonomi

Indeks for korrigerede frie inntekter beskriver inntekter fylkeskommunen har igjen etter at bundne kostnader er dekket. Dette gir en indikasjon på fylkeskommunens økonomiske handlefrihet. Indeksen er korrigeret for å ta hensyn til ulikt kostnadsnivå. En høy indeksverdi betyr at fylkeskommunen har stor økonomisk handlefrihet, mens det motsatte gjelder for en lav indeksverdi. En indeksverdi på 100 er landsgjennomsnittet av korrigerede frie inntekter. Indeksen gir et statistisk bilde av den økonomiske situasjonen i fylkeskommunen i 2012. Tabell 5.4 viser gjennomsnittlig bruk av midler fordelt etter fylkeskommunenes økonomi.

Tabell 5.4. Bruk av midler per lærer etter fylkeskommuneøkonomi

Korrigert indeks for frie inntekter	Gjennomsnittlig bruk per lærer	Laveste snittbruk	Høyeste snittbruk
Under 96 (n=7)	6 858	2 251	10 633
96 - 100 (n=5)	8 283	6 243	10 015
101 - 109 (n=2)	7 836	7 834	7 838
Over 109 (n=5)	7 132	2 721	14 299

Tabell 5.4 viser at fylkeskommunene med lavest (under 96) og høyest (over 109) økonomisk handlefrihet benytter minst midler per lærer, henholdsvis 6 858 og 7 132 kroner, sett i forhold til de øvrige fylkeskommunene. Det er dermed ikke noe som tyder på at fylkeskommuner med høy økonomisk handlefrihet bruker mer midler enn andre fylkeskommuner. Dette fant vi også i fjorårets sammenfatning.

5.3 Etterutdanning

Etterutdanning er opplæring som ikke gir formell kompetanse i form av studiepoeng. Dette kan inkludere kurs, seminarer, deltakelse i prosjekter, kollegabasert veiledning og studieturer. Samtlige fylkeskommuner oppgir å ha brukt midler på etterutdanningstiltak i 2012. Fylkeskommunene har rapportert om bruk av totalt 110,7 millioner kroner på etterutdanningstiltak i 2012. Av disse var 86,3 millioner fylkeskommunenes egne midler, mens 24,4 millioner var statlige midler. Fylkeskommunenes egne midler utgjorde med andre ord 78 prosent av midlene brukt på etterutdanning. Dette samsvarer med rapporteringen fra 2011. Tabell 5.5 viser antallet lærere og rådgivere og instruktører og faglige ledere i bedrift som har deltatt i etterutdanning.

Tabell 5.5. Totalt antall deltakere i etterutdanning

	Antall lærere og rådgivere	Antall instruktører og faglige ledere i bedrift
Akershus	6 522	505
Aust-Agder	890	190
Buskerud	1 250	450
Finnmark	967	256
Hedmark	1 536	215
Hordaland	4 847	1 753
Møre og Romsdal	4 777	704
Nordland	1 008	618
Nord-Trøndelag	1 472	654
Oppland	3 220	600
Oslo	480	275
Rogaland	3 000	1 590
Sogn og Fjordane	913	130
Sør-Trøndelag	3 849	910
Telemark	25	240
Troms	1 200	190
Vest-Agder	2 912	650
Vestfold	3 855	54
Østfold	1 245	39
Totalt	43 968	10 023

Tabell 5.5 viser at totalt 53 991 aktører i fylkeskommunal videregående skole tok del i ulike etterutdanningstilbud i 2012. Lærere og rådgivere utgjorde 43 968 deltakere, og instruktører og faglige ledere i bedrift utgjorde 10 023 deltakere. Sett i sammenheng med rapporteringen fra 2011 er dette en svak oppgang, da det ble rapportert om totalt 51 477 deltakere.

5.3.1 Skolens deltakelse i etterutdanning

Tabell 5.6 på neste side viser den prosentvise fordelingen av antallet videregående skoler som har deltatt innen ulike fagområder, fordelt på fylke.

Tabell 5.6. Andel fylkeskommunale videregående skoler som er rapportert å ha deltatt i etterutdanning innen de ulike fagområdene

	Antall skoler i fylket	Leseopp-læring	Regneopp-læring	Vurdering	Klasseledelse	Spesialpedagogikk	Andrespråksdidaktikk	Fag og yrkesopplæring	Fagspesifikke kurs	Annet
Akershus	34	88 %	79 %	76 %	71 %	6 %	-	68 %	-	82 %
Aust-Agder	9	-	-	56 %	89 %	-	89 %	-	-	-
Buskerud	18	-	-	72 %	-	-	-	72 %	-	72 %
Finnmark	8	100 %	88 %	63 %	63 %	-	-	-	-	-
Hedmark	14	100 %	100 %	36 %	50 %	-	-	-	100 %	100 %
Hordaland	47	51 %	49 %	64 %	96 %	98 %	2 %	53 %	98 %	-
Møre og Romsdal	24	96 %	96 %	21 %	25 %	96 %	13 %	-	96 %	8 %
Nordland	20	80 %	80 %	80 %	-	-	-	80 %	80 %	80 %
Nord-Trøndelag	11	-	-	73 %	100 %	100 %	100 %	45 %	-	-
Oppland	16	-	-	81 %	81 %	81 %	-	81 %	81 %	-
Oslo	27	37 %	67 %	67 %	67 %	-	-	59 %	96 %	-
Rogaland	28	-	-	100 %	-	-	-	-	96 %	-
Sogn og Fjordane	15	7 %	7 %	33 %	33 %	-	-	93 %	-	27 %
Sør-Trøndelag	22	100 %	100 %	23 %	-	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Telemark	14	-	-	-	-	-	-	-	71 %	-
Troms	15	-	-	-	-	-	-	-	-	100 %
Vest-Agder	10	40 %	40 %	80 %	80 %	80 %	30 %	50 %	100 %	70 %
Vestfold	11	64 %	64 %	100 %	100 %	100 %	100 %	36 %	100 %	-
Østfold	12	92 %	92 %	92 %	92 %	92 %	92 %	-	-	92 %
Totalt	355	48 %	49 %	60 %	48 %	41 %	20 %	44 %	61 %	37 %

Tabell 5.6 viser at fylkeskommunene først og fremst har hatt mange deltakende skoler på etterutdanningstilbud innen fagspesifikke kurs (61 prosent) og vurdering (60 prosent). Andrespråksdidaktikk er det utdanningsområdet med færrest deltakende skoler.

5.3.2 Lærere og rådgiveres deltakelse i etterutdanning

Fylkeskommunene har rapportert om deltakelse innen ni fagområder i 2012. Totalt har 43 968 lærere og rådgivere deltatt i etterutdanningstilbud i 2012.

Tabell 5.7 viser antallet deltakere fordelt på fylke og fagområde. Som det fremgår av tabellen hadde Akershus, Møre og Romsdal og Hordaland flest deltakere, mens Telemark og Oslo hadde færrest. Akershus og Hordaland var også blant fylkeskommunene som sendte flest deltakere i 2011. Når vi ser på antall deltakere fra hver fylkeskommune i forhold til det totale antallet lærerårsverk i fylkene, ser vi at 6 fylkeskommuner (Aust-Agder, Finnmark, Hedmark, Nord-Trøndelag, Rogaland, og Troms) har et proporsjonalt antall deltakere i etterutdanning i form av at andelen deltakere og andelen lærerårsverk i fylkeskommunene er identisk eller ikke skiller med mer enn 1 prosentpoeng. Sør-Trøndelag, Møre og Romsdal, Vestfold, Akershus, Oppland, Vest-Agder og Hordaland har en større andel deltakere enn deres respektive andeler lærerårsverk. Sogn og Fjordane, Telemark, Oslo, Nordland, Buskerud og Østfold har på sin side en mindre andel deltakere enn deres andeler lærerårsverk.

Tabellen på neste side viser videre at 31 prosent av deltakerne deltok i etterutdanningstilbud innen fagområdet «fagspesifikke kurs», som dermed er det fagområdet med flest deltakere. Fagområdene «klasseledelse» (18 prosent) og «vurdering» (17 prosent) utgjør også en betydelig andel av deltakelsen i etterutdanning blant lærere og rådgivere i 2012. Sett i sammenheng med rapporteringen i 2011 har deltakelsen i «vurdering» imidlertid sunket betraktelig, fra 32 prosent i 2011 til 17 prosent i 2012. Det skal også nevnes at det er rapportert om flere fagområder i 2012 enn i 2011, hvilket kan ha betydning for det relative omfanget av deltakelse (andel) per fagområde.

For øvrig har 16 prosent av lærere og rådgivere som har gjennomført etterutdanning i 2012 deltatt i fagområder i kategorien «annet». Kun 1 prosent av deltakerne deltok i etterutdanningstilbud innen andrespråksdidaktikk.

Tabell 5.7 gir en fullstendig oversikt over deltakelsen i etterutdanning blant lærere og rådgivere, fordelt på fylke og fagområde.

5.3.3 Instruktører og faglige ledere i bedrift sin deltakelse i etterutdanning

Fylkeskommunene oppgir at totalt 10 023 instruktører og faglige ledere i bedrift har deltatt på etterutdanningstilbud i 2012. I 2011 var tallet for den samme gruppen 13 713, noe som gir en nedgang på 3 690 deltakere fra 2011 til 2012.

Hordaland og Rogaland fylkeskommune er de fylkene som har rapportert om flest instruktører og faglige ledere i bedrift innen etterutdanning, med henholdsvis 17 og 16 prosent av de innrapporterte deltakerne. Østfold har færrest deltakere i etterutdanning med under 1 prosent, mens Vestfold og Sogn og Fjordane hver utgjør 1 prosent av deltakerne i etterutdanningen.

89 prosent av deltakelsen i etterutdanning blant instruktører og faglig ledere i bedrift er tilknyttet fag- og yrkesopplæringen. 7 prosent av deltakerne har gjennomført etterutdanning i «vurdering», mens 3 prosent har gjennomført fagspesifikke kurs.

Tabell 5.8 gir en fullstendig oversikt over deltakelsen i etterutdanning blant instruktører og faglig ledere i bedrift, fordelt på fylke og fagområde.

Tabell 5.7. Deltakelse i etterutdanning blant lærere og rådgivere

	Leseopp- læring	Regne- opplæring	Vurde- ring	Spesial- pedagogikk	Klasse- ledelse	Andre- språksdi- daktikk	Fag og yr- kesopplæring	Fagspesi- fikke kurs	Annet	Totalt	Andel fylke
Akershus	354	122	1077	26	1260	-	491	-	3192	6 522	15 %
Aust-Agder	-	-	50		800	40	-	-	-	890	2 %
Buskerud	-	-	450		-	-	650	-	150	1 250	3 %
Finnmark	275	18	326		348	-	-	-	-	967	2 %
Hedmark	28	28	300		600	-	-	500	80	1 536	3 %
Hordaland	101	57	130	190	580	30	26	3733	-	4 847	11 %
Møre og Romsdal	195	195	180	255	344	7	-	3586	15	4 777	11 %
Nordland	82	142	30		-	-	190	250	314	1 008	2 %
Nord-Trøndelag	-	-	60	40	1300	50	22	-	-	1 472	3 %
Oppland	-	-	500	120	500	-	700	1400	-	3 220	7 %
Oslo	100	120	80	-	120	-	-	60	-	480	1 %
Rogaland	-	-	2210		-	-	-	700	90	3 000	7 %
Sogn og Fjordane	33	33	310		250	-	210	-	77	913	2 %
Sør-Trøndelag	80	100	79	30	-	60	500	1500	1500	3 849	9 %
Telemark	-	-	-		-	-	-	25	-	25	0 %
Troms	-	-	-		-	-	-	-	1200	1 200	3 %
Vest-Agder	17	20	365	176	541	7	255	1185	346	2 912	7 %
Vestfold	533	271	1050	355	1050	22	34	540	-	3 855	9 %
Østfold	175	75	300	165	290	90	-	-	150	1 245	3 %
Totalt	1 973	1 181	7 497	1 357	7 983	306	3 078	13 479	7 114	43 968	
Andel fagområde	4 %	3 %	17 %	3 %	18 %	1 %	7 %	31 %	16 %		100 %

Tabell 5.8. Deltakelse i etterutdanning blant instruktører og faglige ledere i bedrift

	Lese- opp- læring	Regne- opp- læring	Vurde- ring	Klasse- ledelse	Spesial- pedagogikk	Andre- språksdi- daktikk	Fag- og yrkes- opplæring	Fagspesi- fikke kurs	Annet	Total	Andel fylke
Akershus	-	-	58	-	-	-	447	-	-	505	5 %
Aust-Agder	-	-	-	-	-	-	190	-	-	190	2 %
Buskerud	-	-	-	-	-	-	450	-	-	450	4 %
Finnmark	-	-	-	-	-	-	256	-	-	256	3 %
Hedmark	-	-	30	-	-	-	185	-	-	215	2 %
Hordaland	-	-	55	-	-	-	1 683	15	-	1 753	17 %
Møre og Romsdal	-	-	-	-	-	-	704	-	-	704	7 %
Nordland	-	-	32	-	-	-	586	-	-	618	6 %
Nord-Trøndelag	-	-	75	-	-	-	579	-	-	654	7 %
Oppland	-	-	-	-	-	-	300	300	-	600	6 %
Oslo	-	-	-	-	-	-	275	-	-	275	3 %
Rogaland	-	-	-	-	-	-	1 590	-	-	1 590	16 %
Sogn og Fjordane	-	-	-	-	-	-	130	-	-	130	1 %
Sør-Trøndelag	-	-	350	-	60	-	500	-	-	910	9 %
Telemark	-	-	-	-	-	-	240	-	-	240	2 %
Troms	-	-	-	-	-	-	190	-	-	190	2 %
Vest-Agder	-	-	-	-	-	-	650	-	-	650	6 %
Vestfold	-	-	49	-	-	-	5	-	-	54	1 %
Østfold	6	4	12	6	2	7	-	-	2	39	0 %
Sum	6	4	661	6	62	7	8 960	315	2	10 023	
Andel	0 %	0 %	7 %	0 %	1 %	0 %	89 %	3 %	0 %		100 %

5.3.4 Kompetansemiljøer

I 2012 som i 2011 er det noe variasjon i rapporteringen når det rapporteres om kompetansemiljøer og når det rapporteres om antall deltakere fordelt på fagområder. Det er derfor noe usikkerhet knyttet til det nøyaktige antallet deltakere i etterutdanningen.

Tabell 5.9 viser det fylkesvise antallet deltakere i etterutdanning fordelt på hvilket kompetansemiljø som har blitt benyttet.

Tabell 5.9. Deltakere i etterutdanning fordelt på kompetansemiljø

	Universitet	Høgskole	Andre eksterne kompetansemiljøer	Intern kompetanse hos skolene/skoleeier	Totalt
Akershus	278	211	1 315	3 150	4 954
Aust-Agder	-	850	205	25	1 080
Buskerud	-	-	1 020	-	1 020
Finnmark	147	8	280	788	1 223
Hedmark	200	1 310	56	185	1 751
Hordaland	338	1 148	398	5 174	7 058
Møre og Romsdal	679	687	1 479	2 596	5 441
Nordland	334	-	568	786	1 688
Nord-Trøndelag	1 060	1 120	568	449	3 197
Oppland	-	1 000	1 770	2 420	5 190
Oslo	-	-	-	740	740
Rogaland	220	-	700	3 660	4 580
Sogn og Fjordane	-	702	-	-	702
Sør-Trøndelag	299	80	1 060	1 100	2 539
Telemark	-	-	140	125	265
Troms	-	-	400	990	1 390
Vest-Agder	549	312	1 166	1 535	3 562
Vestfold	43	104	996	2 766	3 909
Østfold	100	230	385	530	1 245
Sum	4 247	7 762	12 506	27 019	51 534
Andel	8 %	15 %	24 %	52 %	100 %

Som det fremgår av tabellen representerer universiteter det kompetansemiljøet som har blitt benyttet i minst grad, med 8 prosent av total deltakelse. Deretter følger høgskoler (15 prosent) og andre eksterne kompetansemiljøer (24 prosent). Etterutdanning som bygger på intern kompetanse hos skolene eller skoleeier står for hele 52 prosent av den totale deltakelsen.

Sett i sammenheng med rapporteringen i 2011 og 2010 er denne fordelingen tilnærmet lik. Tallene fra 2011 viser at universiteter stod for 9 prosent, høgskoler 17 prosent, andre eksterne kompetansemiljøer 22 prosent og intern kompetanse stod for 52 prosent av deltakerne innenfor de ulike kompetansemiljøene.

Tabell 5.10 viser den prosentvise fordelingen av antallet innrapporterte deltakere innen de tidligere nevnte fagområdene fordelt på de fire kategoriene av kompetansemiljøer.

Tabell 5.10. Prosentvis fordeling av bruk av kompetansemiljø innen ulike fagområder

Fagområde	Universitet	Høgskole	Andre eksterne kompetansemiljøer	Intern kompetanse hos skolene/skoleeier	Totalt antall
Leseopplæring	15 %	11 %	38 %	37 %	2 004
Regneopplæring	25 %	6 %	33 %	36 %	1 484
Vurdering/ vurdering for læring	5 %	12 %	23 %	60 %	9 086
Klasseledelse	14 %	46 %	10 %	31 %	9 251
Spesialpedagogikk	8 %	17 %	42 %	33 %	1 497
Andrespråks- didaktikk	15 %	9 %	52 %	25 %	416
Fag- og yrkesopplæring	1 %	3 %	18 %	78 %	9 706
Fagspesifikke kurs	9 %	10 %	30 %	51 %	12 884
Annet	9 %	5 %	34 %	52 %	5 206
Totalt antall	4 247	7 762	12 506	27 019	51 534
Andel	8 %	15 %	24 %	52 %	100 %

Tabell 5.10 viser at regneopplæring er det fagområdet som relativt sett har størst deltakelse ved universitet, med 25 prosent av deltakerne. Kompetansemiljøet høgskole har størst deltakelse innenfor klasseledelse, med 46 prosent av deltakelsen innen dette fagområdet. Andrespråksdidaktikk er det fagområdet som har flest deltakere i andre eksterne kompetansemiljøer. Fag- og yrkesopplæring har den største relative bruken av intern kompetanse hos skolene eller skoleeier. 78 prosent av deltakelsen i dette fagområdet har benyttet intern kompetanse.

5.3.5 Varighet på etterutdanningstiltakene

Tabell 5.11 viser andelen deltakere innen hvert fagområde fordelt på etterutdanningstilbudets varighet. Igjen er det verdt å påpeke at det oppgitte antallet deltakere, i denne sammenhengen knyttet til tilbudenes varighet, ikke samsvarer med rapporteringen om antallet deltakere fordelt på fagområder og kompetansemiljøer som ble presentert over.

Tabell 5.11. Prosentvis fordeling av etterutdanningenes varighet

Fagområde	Varighet 1 dag	Varighet 2- 4 dager	Varighet over 4 dager	Totalt antall
Leseopplæring	64 %	19 %	17 %	1 863
Regneopplæring	56 %	23 %	21 %	1 165
Vurdering	26 %	51 %	22 %	7 133
Klasseledelse	49 %	21 %	29 %	7 555
Spesialpedagogikk	57 %	23 %	19 %	1 535
Andrespråksdidaktikk	47 %	53 %	0 %	308
Fag- og yrkesopplæring	60 %	39 %	1 %	10 167
Fagspesifikke kurs	82 %	17 %	1 %	11 801
Annet	33 %	62 %	5 %	6 504
Totalt antall	26 350	16 470	5 211	48 031
Andel	55 %	34 %	11 %	100 %

Tabell 5.11 viser at 55 prosent av etterutdanningstilbudene som har blitt benyttet har hatt en varighet på 1 dag. 34 prosent har hatt en varighet på 2-4 dager, mens 11 prosent har hatt en varighet på mer enn 4 dager. Sammenlignet med 2011 har det vært en liten økning i andelen kurs

med en varighet på 1 dag (fra 46 prosent til 55 prosent) og en liten nedgang i andelen kurs med varighet på 2-4 dager (fra 43 prosent til 34 prosent). Andelen kurs med varighet over 4 dager er den samme som i 2011. Innen fagområdene fagspesifikke kurs og leseopplæring er det relativt sett flest deltakere på kurs med varighet på 1 dag. Andrespråksdidaktikk og «annet» har høyest prosentandel deltakere innenfor kurs med varighet 2-4 dager. Klasseledelse er det fagområdet med høyest prosentvis andel av deltakere på kurs med varighet over 4 dager.

5.4 Videreutdanning

Samtlige fylkeskommuner rapporterer å ha brukt midler på videreutdanning med statlig støtte i 2012. Fylkeskommunene rapporterer å ha brukt 66,2 millioner kroner på slik videreutdanning, hvorav 41 millioner er statlige midler og 25,2 millioner er egne midler. I tillegg har 14 fylkeskommuner rapportert om en planlagt bruk av totalt 14,1 millioner kroner på videreutdanning i egen regi.

5.4.1 Videreutdanning innen Kompetanse for kvalitet

Fylkeskommunene har blitt bedt om å rapportere antallet deltakere og antall studiepoeng disse var forventet å gjennomføre innen ulike fagområder. Tabell 5.12 viser antall og andel deltakere, samt antall studiepoeng og antall studiepoeng per deltaker, fordelt på fagområde.

Tabell 5.12. Antall deltakere og studiepoeng i videreutdanning

	Antall deltakere	Andel deltakere	Antall studiepoeng	Studiepoeng per deltaker
Norsk	29	9 %	960	33,1
Engelsk	10	3 %	300	30
Matematikk	37	11 %	1 095	29,6
Leseopplæring	7	2 %	143	20,4
Kunst og håndverk	1	0 %	30	30
Kroppsøving	6	2 %	165	27,5
Andrespråkspedagogikk	3	1 %	90	30
Yrkesretting av programfag	27	8 %	795	29,4
Læringsledelse og vurdering	12	4 %	360	30
Prosjekt til fordypning	10	3 %	240	24
Lesing, læring og vurdering	4	1 %	75	18,8
Kjemi 2	10	3 %	255	25,5
Fysikk 2	11	3 %	323	29,4
Teknikk og industriell produksjon	3	1 %	75	25
Vurdering i elevenes læringsarbeid	18	5 %	480	26,7
Naturfag for videregående opplæring	5	1 %	60	12
Rådgiving	37	11 %	1 100	29,7
Andre fag	111	33 %	3 435	30,9
Totalt	341	100 %	9 981	29,3

Totalt rapporteres det at 341 lærere har deltatt i videreutdanningstilbud med statlig støtte i løpet av skoleåret 2012/2013. Dette var forventet å produsere totalt 9 981 studiepoeng, noe som gir et gjennomsnitt på 29,3 studiepoeng per deltaker. Sett i forhold til de rapporterte tallene i 2011 er dette en oppgang på henholdsvis 80 lærere og 2 026 studiepoeng. Gjennomsnittlig antall studiepoeng per lærer har imidlertid sunket med 1,2 studiepoeng.

11 prosent av lærerne har tatt videreutdanning innen henholdsvis rådgiving og matematikk. Videre har 9 prosent av lærerne gjennomført videreutdanning innen norsk, mens 8 prosent tar vi-

dereutdanning innen yrkesretting av programfag. Den største andelen utgjøres imidlertid av deltakerne som har tatt videreutdanning i «andre fag». Denne gruppen utgjør 33 prosent av den totale deltakerandelen. Sett i forhold til tallene fra 2011 er det en nedgang i antall deltakere innenfor realfagene fysikk og kjemi. I 2011 stod fysikk for 9 prosent og kjemi for 10 prosent av deltakerne i videreutdanningen, mens årets rapportering viser at begge fag nå utgjør 3 prosent av deltakelsen hver. Norskfaget har hatt en oppgang fra 2011 til 2012, fra 4 til 9 prosent av deltakerne.

5.4.2 Videreutdanning i regi av skoleeier

Skoleeierne har også rapportert om videreutdanningstilbud hvor staten ikke bidrar med delfinansiering. Denne delen av rapporteringen er frivillig, og alle skoler som har initiert slike tiltak har derfor ikke nødvendigvis rapportert om dette. I alt har 14 av 19 fylkeskommuner rapportert om videreutdanningstiltak for lærere i egen regi. Totalt har fylkeskommunene planlagt å bruke 14,1 millioner kroner på dette. Dette er en liten nedgang i forhold til 2011, da fylkeskommunene rapporterte om bruk av 15,1 millioner på videreutdanning i egen regi. Tabell 5.13 viser fylkeskommunene bruk av midler, antall deltakere og bruk per deltaker innen videreutdanning i regi av skoleeier.

Tabell 5.13. Videreutdanning i regi av skolene/skoleeier

	Planlagt bruk av midler	Antall deltakere	Planlagt bruk av midler per deltaker
Akershus	662 000	71	9 324
Aust-Agder	-	-	-
Buskerud	182 000	21	8 667
Finnmark	-	-	-
Hedmark	1 500 000	450	3 333
Hordaland	1 792 500	33	54 318
Møre og Romsdal	400 000	70	5 714
Nordland	500 000	25	20 000
Nord-Trøndelag	1 000 000	120	8 333
Oppland	350 000	25	14 000
Oslo	3 065 000	57	53 772
Rogaland	-	-	-
Sogn og Fjordane	2 425 000	40	60 625
Sør-Trøndelag	400 000	35	11 429
Telemark	1 100 000	40	27 500
Troms	600 000	30	20 000
Vest-Agder	150 000	19	7 895
Vestfold	-	-	-
Østfold	-	-	-
Totalt	14 126 500	1 036	13 636

I alt har 1 036 lærere deltatt på videreutdanning initiert av fylkeskommunene (hvorav nærmere halvparten er i Hedmark). Dette er 695 flere enn antallet lærere som har tatt videreutdanning som gir statlig støtte. Sett i forhold til 2011 har antallet lærere i videreutdanning initiert av fylkeskommunene selv økt fra 816 til 1 036 i 2012. Fylkeskommunenes innrapporterte bruk av midler til dette er totalt 14,1 millioner kroner. Rapportert bruk av midler per lærer for fylkeskommunene er følgelig 13 363 kroner per deltaker.

For 2011 ble det rapportert om planlagt bruk av 15,1 millioner kroner, noe som gav et gjennomsnitt på 18 562 kr per lærer. Det betyr at det er rapportert om flere deltakere i videreutdanning i regi av skolene i 2012, men det brukes mindre penger per deltaker. Det er imidlertid store variasjoner i bruk av midler per lærer. Sogn og Fjordane fylkeskommune oppgir å ha brukt 60 625 kroner per lærer i 2012, mens Hedmark har den laveste brukeren per lærer, med 3 333 kroner per deltaker.

6. PRIVATE SKOLEEIERES RAPPORTERING OM ETTER- OG VIDEREUTDANNING

I dette kapittelet presenteres en sammenfatning av private skoleeieres rapportering om etter- og videreutdanning i 2012.

6.1 Datasett

Tallmaterialet i dette kapittelet baserer seg på rapporteringen de private skolene har gjort gjennom det elektroniske REV-systemet. Rapporteringen var pliktig for samtlige skoler som hadde mottatt statlige midler, men også skoleeiere som ikke mottok midler blir oppfordret til å rapportere.

Til sammen har 89 private skoler rapportert om bruk av midler på etter- og/eller videreutdanning i 2012. Dette er én skole mer enn i 2011. Antallet skoler som har rapportert om etterutdanning er tilnærmet likt som i 2011 (65 i 2011, 64 i 2012). Antallet private skoler som har rapportert om videreutdanning med statlig støtte har økt fra 41 i 2011 til 48 i 2012, mens antallet som har rapportert om videreutdanning i regi av skoleeier har blitt redusert fra 41 til 30 i tilsvarende periode.

Den fylkesvise fordelingen av skoler som har rapportert om bruk av midler til etter- og/eller videreutdanning presenteres i tabell 6.1.

Tabell 6.1. Antall private skoler fordelt på fylke

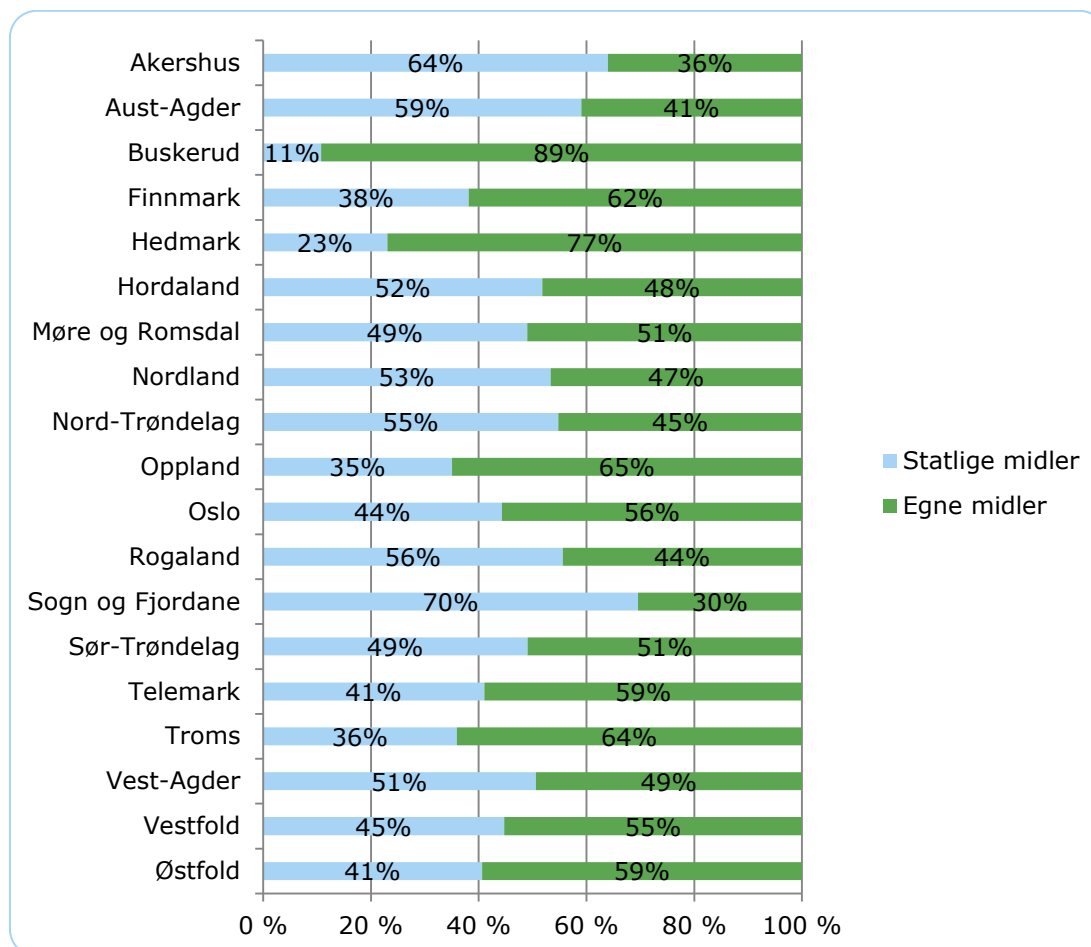
	Antall skoler
Akershus	2
Aust-Agder	2
Buskerud	12
Finnmark	2
Hedmark	2
Hordaland	12
Møre og Romsdal	7
Nordland	2
Nord-Trøndelag	4
Oppland	3
Oslo	3
Rogaland	12
Sogn og Fjordane	1
Sør-Trøndelag	8
Telemark	2
Troms	5
Vest-Agder	6
Vestfold	2
Østfold	2
Sum	89

Det er rapportert om bruk av midler til etter- og videreutdanning i alle fylker. Dette er en økning fra 2011, da de to fylkene Aust-Agder og Finnmark ikke rapporterte om bruk av slike midler. Hordaland, Buskerud og Rogaland er de fylkene hvor flest private skoler har rapportert om bruk av midler. Dette er de samme tre fylkene som var representert med flest private skoler i rapporteringen for 2011.

6.2 Bruk av midler på etter- og videreutdanning

De private skolene som har mottatt statlig støtte har på samme måte som de offentlige skolene blitt bedt om å rapportere inn midler de har brukt på etter- og/eller videreutdanning. Til sammen har de private skolene rapportert å ha brukt 29,2 millioner kroner, hvorav 13,5 millioner er statlige midler og 15,7 millioner er skolenes egne midler. Statlige midler utgjør dermed 46 prosent av midlene brukt på etter- og videreutdanning, mens 54 prosent er egne midler. I 2011 utgjorde de private skolenes bruk av statlige midler 32 prosent av de totale midlene brukt. Andelen egne midler har dermed blitt redusert, mens den statlige andelen har økt. Figur 6.1 viser den fylkesvise fordelingen av bruk av statlige og egne midler blant de private skoleeierne i 2012.

Figur 6.1. Bruk av statlige og egne midler fordelt på fylke

Figuren viser at skolene rapporterer om over 50 prosent bruk av egne midler i 11 av 19 fylker. Skolene i Buskerud bruker høyest andel egne midler med 87 prosent, mens skolene i Sogn og Fjordane benytter den laveste andelen av egne midler med 30 prosent. Størst endring fra 2011 finner vi i rapporteringen fra skolene i Østfold. Her ble det i 2011 rapportert om 100 prosent bruk av egne midler, og tallene for 2012 viser at det nå brukes 59 prosent egne midler hos skolene i fylket.

Tabell 6.2 på neste side gir en oversikt over total bruk av midler på etter- og videreutdanning blant private skoler i 2011. Tabellen viser bruk av egne og statlige midler til etterutdanning (EU) og videreutdanning (VU), fordelt på fylke.

Tabell 6.2. Oversikt over de private skolenes bruk av egne og statlige midler fordelt på fylke

	Total bruk av statlige midler	Total bruk av egne midler	Statlige midler EU	Egne midler EU	Statlige midler VU	Egne midler VU	Midler til VU i regi av skoleeier	Totalt for skolene i fylket	Andel fylke
Akershus	947 760	533 100	-	-	947 760	533 100	-	1 480 860	5 %
Aust-Agder	1 024 000	710 750	-	-	1 024 000	562 500	148 250	1 734 750	6 %
Buskerud	177 902	1 476 958	127 901	1 080 958	50 001	50 000	346 000	1 654 860	6 %
Finnmark	803 667	1 302 333	12 000	-	791 667	1 170 333	132 000	2 106 000	7 %
Hedmark	30 000	100 340	30 000	100 340	-	-	-	130 340	0 %
Hordaland	2 580 337	2 399 796	100 000	934 919	2 480 337	974 877	490 000	4 980 133	17 %
Møre og Romsdal	524 400	546 300	139 000	308 000	385 400	238 300	-	1 070 700	4 %
Nordland	375 000	328 394	-	-	375 000	232 394	96 000	703 394	2 %
Nord-Trøndelag	518 717	428 149	30 217	190 049	488 500	203 100	35 000	946 866	3 %
Oppland	645 000	1 196 228	100 000	412 700	545 000	733 528	50 000	1 841 228	6 %
Oslo	469 867	590 976	21 000	110 000	448 867	356 976	124 000	1 060 843	4 %
Rogaland	1 304 200	1 041 297	178 000	365 997	1 126 200	380 300	295 000	2 345 497	8 %
Sogn og Fjordane	8 000	3 500	8 000	-	-	-	3 500	11 500	0 %
Sør-Trøndelag	1 265 500	1 313 966	421 750	522 591	843 750	586 375	205 000	2 579 466	9 %
Telemark	395 000	566 758	20 000	123 717	375 000	388 041	55 000	961 758	3 %
Troms	660 000	1 177 209	-	285 000	660 000	692 209	200 000	1 837 209	6 %
Vest-Agder	1 329 200	1 298 719	56 000	202 119	1 273 200	1 066 600	30 000	2 627 919	9 %
Vestfold	150 000	185 235	25 000	55 235	125 000	130 000	-	335 235	1 %
Østfold	352 500	515 168	15 000	53 028	337 500	243 740	218 400	867 668	3 %
Totalt	13 561 050	15 715 176	1 283 868	4 744 653	12 277 182	8 542 373	2 428 150	29 276 226	
Andel	46 %	54 %	4 %	16 %	42 %	29 %	8 %		100 %

Tabellen viser at de private skolene har brukt mest penger på videreutdanning. Av den totale rapporterte bruken på 23,2 millioner kroner til videreutdanning, utgjør 12,3 millioner statlige midler og 8,5 millioner skolenes egne midler, mens de resterende 2,4 millioner har blitt brukt på videreutdanning initiert av skoleeier selv. Tabellen viser også at skolene rapporterer om bruk av 6 millioner kroner til etterutdanning, hvorav 1,3 millioner er statlige midler og 4,7 millioner er egne midler.

Bruk av midler i Hordaland utgjør hele 17 prosent av den totale bruken av midler til etter- og videreutdanning blant private skoler. Deretter følger Vest-Agder og Sør-Trøndelag (begge med 9 prosent) Rogaland (8 prosent).

Buskerud er sammen med Hordaland og Rogaland registrert med flest skoler (12) og er dermed på toppen når det gjelder antall skoler som inngår i rapporteringen (se tabell 6.1). Likevel er fylket nummer 8 med hensyn til midler brukt på etter- og videreutdanning i 2012 (6 prosent av total bruk av midler).

6.3 Etterutdanning

De private skolene har på samme måte som de offentlige skolene blitt bedt om å rapportere om bruk av midler til etterutdanning. Etterutdanning er opplæring som ikke gir formell kompetanse i form av studiepoeng. Skolene har rapportert om etterutdanning for lærere og rådgivere, og etterutdanning for instruktører og faglige ledere i bedrift.

Blant de 89 private skolene som inngår i datamaterialet er det 64 skoler som har rapportert om bruk av midler til etterutdanning. Det tilsvarende antallet blant de 88 skolene som rapporterte i 2011 var 65.

6.3.1 Deltakelse i etterutdanning

Tabell 6.3 viser antall deltakere som har deltatt på etterutdanningstilbud, fordelt på fylke. Det fremgår av tabellen at det til sammen er 1 942 deltakere på etterutdanningstilbud for lærere og rådgivere blant de private skolene. Det tilsvarende tallet for 2011 var 1977, og det har dermed vært en liten nedgang fra 2011 til 2012. Antall deltakere i etterutdanning for instruktører og faglige ledere i bedrift er 39. Totalt antall deltakere i etterutdanning i private skoler i 2012 er dermed 1981.

Rogaland er det fylket med flest deltakere i etterutdanning for lærere, med totalt 380 deltakere. Når det gjelder etterutdanning for instruktører og faglige ledere i bedrift har Buskerud flest med sine 11. Det blir for øvrig rapportert om deltakere innen etterutdanning for instruktører og faglige ledere i bedrift i Finnmark, Hordaland, Buskerud, Møre og Romsdal, Nord-Trøndelag og Oppland og Sogn og Fjordane.

Tabell 6.3. Totalt antall deltakere i etterutdanning, fordelt på fylke

	Lærere og rådgivere	Instruktører og faglige ledere i bedrift
Akershus	-	-
Aust-Agder	-	-
Buskerud	249	11
Finnmark	9	10
Hedmark	49	-
Hordaland	367	9
Møre og Romsdal	117	2
Nordland	-	-
Nord-Trøndelag	47	2
Oppland	69	2
Oslo	144	-
Rogaland	380	-
Sogn og Fjordane	30	3
Sør-Trøndelag	126	-
Telemark	55	-
Troms	60	-
Vest-Agder	195	-
Vestfold	37	-
Østfold	8	-
Totalt	1 942	39

Tabell 6.4 viser hvordan antallet deltakere fordeler seg på de ulike fagområdene. Vurdering og klasseledelse er de fagområdene som i størst grad har blitt benyttet av de private skolene. 34 prosent av deltakerne har tatt etterutdanning i vurdering, mens 26 prosent har tatt etterutdanning i klasseledelse. I 2011 var tallene på 37 prosent for etterutdanning i vurdering og 26 prosent for etterutdanning i klasseledelse.

Tabell 6.4. Deltakere i etterutdanning fordelt på fagområde

	Antall deltakere	Andel av total
Leseopplæring	73	4 %
Regneopplæring	59	3 %
Vurdering/ vurdering for læring	668	34 %
Klasseledelse	524	26 %
Spesialpedagogikk	39	2 %
Andrespråksdidaktikk	4	0 %
Fag- og yrkesopplæring	50	3 %
Fagspesifikke kurs	259	13 %
Annet	305	15 %
Totalt	1 981	100 %

I tabell 6.4 er lærere og rådgivere og instruktører og faglige ledere i bedrift slått sammen til én gruppe deltakere. Blant de 39 deltakerne som er instruktører og faglige ledere har 6 deltatt i leseopplæring, 4 i regneopplæring, 12 i vurdering, 6 i klasseledelse, 2 i spesialpedagogikk, 7 i andrespråk og 2 i kategorien «annet».

Tabell 6.5 på neste side viser antall deltakere fordelt på fagområde og fylke

Tabell 6.5. Deltakere i etterutdanning fordelt på fylke og fagområde

	Lese- opplæring	Regne- opplæring	Vurdering/ vurdering for læring	Klasse- ledelse	Spesial- pedagogikk	Andre- språks- didaktikk	Fag- og yrkes- opplæring	Fagspesifikke kurs	Annet	Totalt
Akershus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aust-Agder	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Buskerud	-	1	67	51	18	-	39	63	21	260
Finnmark	-	-	-	-	-	-	-	-	19	19
Hedmark	1	5	3	3	-	-	-	5	32	49
Hordaland	4	4	133	120	5	-	-	5	105	376
Møre og Romsdal	6	3	3	50	5	2	8	15	27	119
Nordland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nord-Trøndelag	4	1	20	18	3	-	3	-	-	49
Oppland	10	0	29	5	-	-	-	20	7	71
Oslo	-	-	85	-	1	-	-	51	7	144
Rogaland	15	13	125	139	1	-	-	43	44	380
Sogn og Fjordane	-	-	33	-	-	-	-	-	-	33
Sør-Trøndelag	14	12	14	45	1	-	-	15	25	126
Telemark	2	-	21	25	-	-	-	6	1	55
Troms	2	1	20	20	2	-	-	13	2	60
Vest-Agder	9	12	103	36	1	2	-	22	10	195
Vestfold	5	6	12	12	2	-	-	-	-	37
Østfold	1	1	-	-	-	-	-	1	5	8
Totalt	73	59	668	524	39	4	50	259	305	1 981
Andel	4 %	3 %	34 %	26 %	2 %	0 %	3 %	13 %	15 %	100 %

6.3.2 Kompetansemiljøer

Skoleeierne har også rapportert om hvilke kompetansemiljøer som har blitt benyttet i etterutdanningen. Skoleeierne angir antallet deltakere fordelt på fire kompetansemiljøer: universitet, høyskole, andre eksterne kompetansemiljøer, og intern kompetanse hos skolene eller skoleeier.

Som nevnt i tidligere kapitler er det knyttet noe usikkerhet til det totale antallet deltakere i etterutdanning. Oversikten i avsnitt 6.3.2 viste at det totale antallet deltakere i 2012 var 1981. I rapporteringsdelen som angår hvilke kompetansemiljøer som har blitt benyttet beløper skoleeierens rapportering seg imidlertid til 2 333. Disse tallene burde i utgangspunktet vært identiske. Denne forskjellen fremgikk imidlertid også i de forrige års rapporteringer, og som vi har sett i de foregående kapitlene er dette også tilfellet for rapporteringen blant de kommunale og fylkeskommunale skoleeierne.

Tabell 6.6 viser fordelingen av antall deltakere i de fire kompetansemiljøene på de respektive fagområdene. Det er færrest deltakere i universitets- og høyskolesektoren, med totalt 26 prosent av total deltakelse. Deltakelsen er aller størst der eksterne kompetansemiljøer har blitt benyttet. 42 prosent av deltakerne har gjennomført slik ekstern etterutdanning. Bruk av intern kompetanse hos skolene eller skoleeier utgjør 32 prosent av deltakelsen.

I rapporten for 2011 var tallene for bruk av eksterne og interne kompetansemiljøer på henholdsvis 39 og 43 prosent. Det betyr at bruken av eksterne kompetansemiljø i følge rapporteringen har økt fra 39 til 42 prosent, mens bruk av interne kompetansemiljø har sunket fra 39 til 32 prosent.

Tabell 6.6. Prosentvis fordeling av bruk av kompetansemiljø innen ulike fagområder

	Universitet	Høgskole	Andre eksterne kompetansemiljøer	Intern kompetanse hos skolene/skoleeier	Totalt antall
Leseopplæring	15 %	30 %	47 %	9 %	101
Regneopplæring	24 %	10 %	40 %	26 %	89
Vurdering/vurdering for læring	18 %	4 %	30 %	48 %	812
Klasseledelse	10 %	4 %	45 %	41 %	580
Spesialpedagogikk	0 %	8 %	71 %	21 %	52
Andrespråksdidaktikk	0 %	29 %	71 %	0 %	7
Fag- og yrkesopplæring	0 %	7 %	45 %	48 %	58
Fagspesifikke kurs	8 %	6 %	66 %	20 %	292
Annet	6 %	57 %	37 %	0 %	342
Totalt antall	285	318	972	758	2 333
Andel	12 %	14 %	42 %	32 %	100 %

6.3.3 Varighet på etterutdanningstiltakene

Skoleeierne har også rapportert om etterutdanningstilbudenes varighet. Det har blitt innrapportert antallet deltakere på kurs med varighet på henholdsvis 1 dag, 2–4 dager, og over 4 dager. Tabell 6.7 viser fordelingen av deltakere fordelt på fagområde og etterutdanningstilbudene varighet. Totalt ble det rapportert om 1921 deltakere, noe som avviker fra antallet deltakere rapportert både innen fagområder og kompetansemiljøer. Det fremgår av tabellen at 43 prosent av etterutdanningstilbudene som de private skolene har benyttet varer i 2–4 dager, mens 45 prosent har en varighet på 1 dag. 11 prosent har deltatt på etterutdanningstiltak med en varighet over fire dager.

Tabell 6.7. Prosentvis fordeling av etterutdanningenes varighet

	Varighet 1 dag	Varighet 2-4 dager	Varighet over 4 dager	Totalt antall
Leseopplæring	47 %	34 %	19 %	98
Regneopplæring	44 %	38 %	18 %	71
Vurdering/ vurdering for læring	47 %	37 %	17 %	557
Klasseledelse	50 %	47 %	2 %	462
Spesialpedagogikk	78 %	11 %	2 %	55
Andrespråksdidaktikk	20 %	80 %	0 %	5
Fag- og yrkesopplæring	23 %	60 %	17 %	30
Fagspesifikke kurs	54 %	36 %	10 %	227
Annet	31 %	58 %	11 %	416
Total antall	871	834	216	1 921
Andel	45 %	43 %	11 %	100 %

6.4 Videreutdanning

Videreutdanning er utdanning som gir formell kompetanse i form av studiepoeng. Av de 89 skolene som har rapportert at de bruker midler på etter- og/eller videreutdanning, er det 48 skoler som har rapportert om bruk av midler på videreutdanning med statlig støtte, mens 31 skoler er rapportert å ha deltatt i videreutdanning i skoleeiers egen regi.

Til sammen har de private skolene rapportert å ha brukt 23,2 millioner kroner på videreutdanning. Av disse ble 20,8 millioner kroner brukt til videreutdanning med statlig støtte (hvorav 12,3 millioner statlige midler og 8,5 millioner egne midler), og 2,4 millioner kroner til videreutdanning initiert av skoleeier. Totalt har de private skolene hatt 221 deltakere i videreutdanning, hvorav 88 har deltatt på videreutdanning med statlig støtte og 133 har tatt videreutdanning initiert av skolen/skoleeier.

6.4.1 Videreutdanning innen Kompetanse for kvalitet

I rapporteringen har de private skolene blitt bedt om å rapportere antallet deltakere og antall studiepoeng disse er forventet å gjennomføre. Tabell 6.8 viser antallet lærere, antall studiepoeng, og antall studiepoeng per lærer fordelt på de ulike fagene.

Tabell 6.8. Antall deltakere og studiepoeng i videreutdanning

	Antall lærere	Andel lærere	Studiepoeng	Studiepoeng per lærer
Norsk	5	6 %	150	30
Engelsk	6	7 %	210	35
Matematikk	8	9 %	243	30,4
Leseopplæring	2	2 %	45	22,5
Kunst og håndverk	2	2 %	120	60
Kroppsøving	1	1 %	30	30
Yrkesretting av programfag	1	1 %	30	30
Prosjekt til fordypning	2	2 %	60	30
Lesing, læring og vurdering	1	1 %	30	30
Kjemi 2	2	2 %	40	20
Fysikk 2	2	2 %	90	45
Rådgiving	6	7 %	180	30
Andre fag	50	57 %	1 571	31,4
Totalt	88	100 %	2 799	31,8

Tabell 6.8 viser at 88 lærere har deltatt i videreutdanning med statlig støtte. Av disse har 50 tatt videreutdanning som kategoriseres under andre fag. Dette utgjør en andel på 57 prosent. Fagområdet som har størst andel deltakere er matematikk (9 prosent), samt engelsk og rådgivning (7 prosent). I 2011 utgjorde matematikk det klart største området med 22 prosent, etterfulgt av norsk med 12 prosent.

Totalt rapporteres det at lærerne forventes å produsere 2 799 studiepoeng, hvilket gir et gjennomsnitt på 31,8 studiepoeng per lærer. Til sammenligning var tallene for 2011 på totalt 2 110 studiepoeng, noe som gav et snitt på 30,6 studiepoeng per lærer.

6.4.2 Videreutdanning i regi av skoleeier

De private skolene har også rapportert om bruk av midler til videreutdanning i egen regi. Dette er videreutdanning som ikke gir statlige støtte. 30 skoler har oppgitt å ha brukt midler på slik videreutdanning. Til sammen rapporterer de private skolene å ha brukt 2,6 millioner til finansiering av videreutdanning som ikke gir statlig støtte, for 133 lærere.

Tabell 6.9 viser de private skolenes bruk av midler til egeninitierte videreutdanningstilbud, antall lærere, antall skoler, og bruk av midler per lærer, fordelt på fylke.

Tabell 6.9. Videreutdanning i regi av skolene/skoleeier

	Bruk av midler	Antall lærere	Antall skoler	Bruk av midler per lærer
Akershus	-	-	-	-
Aust-Agder	148 250	3	2	49 417
Buskerud	346 000	27	4	12 815
Finnmark	132 000	9	1	14 667
Hedmark	-	-	-	-
Hordaland	490 000	20	5	24 500
Møre og Romsdal	-	-	-	-
Nordland	96 000	2	1	48 000
Nord-Trøndelag	35 000	Ikke oppgitt	1	N/A
Oppland	50 000	4	1	12 500
Oslo	342 400	5	3	68 480
Rogaland	295 000	23	2	12 826
Sogn og Fjordane	3 500	1	1	3 500
Sør-Trøndelag	205 000	24	3	8 542
Telemark	55 000	6	2	9 167
Troms	200 000	5	3	40 000
Vest-Agder	30 000	2	-	15 000
Vestfold	-	-	-	-
Østfold	218 400	1	1	218 400
Totalt	2 646 550	132	30	20 050

Tabell 6.9 viser at det er de private skolene i Hordaland som bruker mest midler på videreutdanning initiert av skoleeier eller skolene selv. Buskerud har på sin side det høyeste antall lærere som har gjennomført slik videreutdanning. Bruk av midler per lærer varierer mellom 3500 kroner (Sogn og Fjordane) og 218 400 kroner (Østfold). I gjennomsnitt brukes det 20 050 kroner per lærer.